

IV. évfolyam

2006. 4. szám

Megjelenik

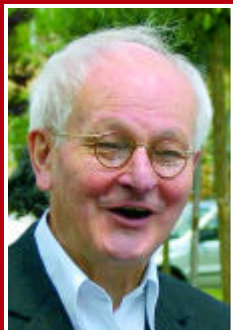
kéthavonta

345 Ft

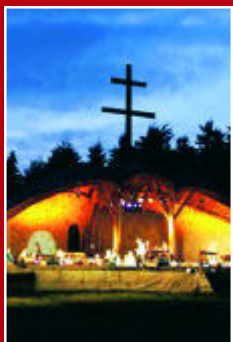
HIT-MAGYARSÁG-ÉRTÉK

Szent Kereszt

ÖKUMENIKUS MAGAZIN

Jelenits István

Egri csillagok Erdélyben

dr. Kubinyi András

Tamás mise

Globalizáció keresztény szemmel

A déli harangszó és a nándorfehérvári ütközet

Erdély ma – egy szebb holnapért

Magyar reformátusok világtalálkozója

Sztankay István

A Miatyánkról

Engem a hitem vezérelt az egész pályámon

VERITAS

FOGALOM A LAKÁSÉPÍTÉSBN!

VERITAS-LAKÁSOK 2006-BAN

**KEDVEZMÉNYES KAMATOZÁSÚ HITELLEL MEGVÁSÁROLHATÓK ZUGLÓBAN ÉS A XIII. KERÜLETBEN
KÖZTISZTVISELŐK RÉSZÉRE ELŐLEG BEFIZETÉSE NÉLKÜL! 300.000 - 380.000,- Ft/m² áron**

Szugló u. 93-95.

Budapest XIV. kerület
Kövér Lajos tér 32/b. 40., 57., 75., 84., 93 m²-ig
tervezett átadási határidő: 2007. 07. 30.

Szugló u. 93-95. 79 m²-es lakások
azonnal beköltözhető!

Budapest XIII. kerület
Rokolya u. 22. 40., 48., 64., 80 m²-ig
tervezett átadási határidő: 2007.07.30.

Budapest XIV. kerület
Szentés u. 37. 59., 60., 75., 78 m²-ig
tervezett átadási határidő: 2007.03.30.

Kalocsai u. 51. 36 m²-es lakás
azonnal beköltözhető!

XIV. Ilosvai Selymes u. 7-9 24 m²-es iroda
azonnal beköltözhető!

Ilka u. 9. 69 m²-es
azonnal beköltözhető használt lakás

Rokolya u. 22.

A lakás vételárának 50%-áig zuglói lakásokat is beszámítunk!

Kérjük, tekintse meg több mint 1000 lakásból álló referenciánkat!

Érdeklődni lehet: **IRODA: 1142 Budapest Erzsébet Királyné útja 86.**

Nyitva: H-CS: 8-16:30, P: 8-14:30, mobil:06-20-9-345-935

☎ 383-0829, 383-0983 • www.veritas.hu

VÁSÁROLUNK TELKEKET, HÁZAKAT KÉSZPÉNZÉRT!

BETEGÁPOLÁST,

lelkészi, egészségügyi stb.
referenciákkal képzett kollé-
ganőink vállalnak kedvező
óradijakkal (igényre ház-
vezetéssel, bentlakással,
részmunkaidőben is).

MICIMACKÓ **JOBBANSEGÍTŐK**

06-20-311-2363
06-1-413-1536

Ügyintézésünk díjmentes.

Kedves olvasóink!

Honlapunkon – www.szentkereszt.hu – elindítottuk a Keresztjeink nevű fotóalbumot, ahol a Kárpát-medence keresztjeit szeretnénk bemutatni egy-két fotóval pár sor erejéig. Ehhez kérnénk az önök segítségét is, hogy az otthonuk közelében, az útjaik során és egyéb helyeken látott keresztjeiről küldjenek nekünk fotókat megjelölve a pontos helyet. Ezenkívül, ha szerepel rajta leírás, hogy ki, és mikor, milyen céllal készítette, készült, akkor azt is írják meg. A képeket és leírásokat kizárólag e-mailben: szentkereszt@szentkereszt.hu juttathatja el hozzánk. A meg nem rendelt, postai úton küldött képeket, leveleket nem áll módunkban visszaküldeni. Várjuk a szebbnél szebb fotóikat!

HOTEL VERITAS

MEGNYITOTTA KAPUIT BUDAPEST LEGÜJABB SZALLODAJA
A VÁROSMÓZPONTTÓL 10 PERC SÉTÁIRA, BEFIZETŐ ÁRAKKAL!
PROBÁLJA KI ÖN IS, NEH TŐD CSALÓDNI!

Budapest XIV. ker., Magyoródi út 8.

Tel.: 275-2230, 275-2253

Mobil: (06-30) 934-2541

Fax: 222-4792

Internet: www.hotelveritas.hu

e-mail: hotelveritas@axelero.hu

SZOBROK

FÁBÓL
KŐBŐL
MÁRVÁNYBŐL

EGYEDI
SÍREMLÉKEK
2007

EGYEDI SÍREMLÉKEK

T: 06-30/9-000-825

A szeretetben élők mélyre látnak
A reménységben élők messze látnak
A hitben élők mindent másképpen látnak
Hitben járunk, nem látásban (2Kor 5,7)

Kedves Olvasó!

Szinte hihetetlen, hogy valaki ennyire üldözze Jézus Krisztust, és hogy ennyire tudatlan legyen

„Saul, Saul, miért üldözöl engem” (Apcsel. 26,14)

Az önféjűség és a magunk akarata mindig megüti Jézus krisztust. Még ha senki mást nem is bántok vele, az Ő szellemét megsebzem. Valahányszor önféjűek és makacsok vagyunk, vagy becsvágyó buzgóság tölti el a lelkiünket, mindig fájdalmat okozunk Jézusnak. Ha pedig vélt igazunkat védjük és jogainkhoz ragaszkodunk, üldözzük Őt. Megszomorítjuk Szentlelkét, ha azt hisszük, hogy bennünk van valami „többre hivatott és méltó”. Ha pedig meghazudtolja életünk azt, amit mondunk, akkor az életünk a sátán szellemét tükrözi. „Tanuljátok meg tőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok” (Máté 11,29). Minden tetteinknek az Atyával való közösség alapjára kell épülnie. Könnyen meglehet, hogy háttérbeszorítanak és megvetnek minket, de ha mindezt Jézusért vállaljuk, megakadályozzuk, hogy üldözzék Őt. Általánosan elterjedt az a vélemény, hogy a keresztény élet nem más, mint megszabadulni a nehézségektől. Jézus pedig azt mondja: „A világon nyomorúságtok lesz, de bízzatok, én meggyőztem a világot”, vagyis Isten nem ad nekünk győzelmes életet, hanem miközben győzünk, életet nyerünk. Kérjük Istent, hogy adjon nekünk életet, szabadságot és örömet!

Szívvelyes üdvözléssel:

Fürdőházy Éva
főszerkesztő-lapalapító

Szent Kereszt

A szerkesztőség címe:
Szent Kereszt Magazin,
1148 Budapest,
Bajcsy Lajos király útja 47/a
Tel/Fax.: 221-1524,
06-70-244-0240

Lapigazgató:
Horváth János
elnök-vezérigazgató

Főszerkesztő:
Kuruczleky Iлона

Internet elérés:
<http://www.szentkereszt.hu>
e-mail: szentkereszt@szentkereszt.hu

Főszerkesztő-helyettes: **Papp Nóra**

A szerkesztőség tagjai:

Bajcsy Lajos, Bayer Emil, Gréczy László,
Fajkus Mária, Forgács Renáta,
Frigyessy Ágnes, dr. Kis Boáz, dr. Kovács
János, Kovács Mária, Kubányi Andrea,
Németh Andrea, Pálffy Mária,
Rácz Kristóf László, Somogyi György,
Szilágyi Ferenc, dr. Udvarhelyi Olivér

Címlapfotó: Somogyi György

A lapot kiadja:

Veritas Invest Zrt.

1142 Budapest,

Erzsébet királyné útja 86.

Tel: 383-0983, fax: 383-0984

e-mail: szentkereszt@veritas.hu

A megjelent hirdetések tartalmáért a kiadó nem vállal felelősséget.

Előfizetésben terjeszti

a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága

1008. Budapest Orczy tér 1.

Előfizethető valamennyi postán,

kézbesítőknél,

e-mailen: hirlapelofizetes@posta.hu

faxon: 303-3440

További információ: 06 80/444-444

Külföldi előfizetés:

Hírlapelőfizetési Irodában (HELIR)

1008. Budapest Orczy tér 1.

levélcím: HELIR 1900 Budapest

Fax: 303-34-40

Terjeszti: HIRKER Rt. (Budapesten)

Lapker Rt. (vidéken)

ISSN 1589-617X

Nyomda: Komáromi Nyomda és Kiadó Kft.

2901 Komárom, Igmándi út. 1.

Tel.: 06-34/344-185, fax: 06-34/342-361

Tartalom

Sümegek a Fájdalmas Szűzanya kegyhelye.....4.old.
A Miatyánkról.....4.old.
Az 56-os hősökre, mártírookra emlékezünk.....5.old.
Ismét hármasszennet ünnepelünk.....5.old.
Engem a Jóisten vezérelt az egész pályámon.....6-7.old.
Beszélgetés Jelenits István professzorral.....8-9.old.
A déli harangszó és a nándorfehérvári ütközet...10-11.old.
Nándorfehérvár hőseire emlékeztek.....12.old.
Keresztszentelés Bugacpusztán.....13.old.
Erdély ma – egy szebb holnapért.....14-15.old.
Lelkipásztori napok a Gyulafehérvári Főegyházmezejében.....15.old.

14-15. old.

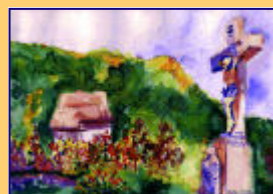
18. old.

Globalizáció keresztény szemmel.....16-17.old.
Szent Gellért a főváros első védőszentje.....18.old.
Boldogasszonyfalva – Frauenkirchen.....19.old.
Poszter.....20-21.old.
Emlékezés Szegedi Molnár Géza festőművészre. .22-23.old.
III. Református Zenei Fesztivál.....24.old.
Magyar reformátusok világtalálkozója ötödször.....25.old.
Református hírek.....26-27.old.
Tamás-mise – a keresők istentisztelete.....28-29.old.
Német sors Európában – sváb
sors Magyarországon.....29.old.

A görög katolikus liturgia 4. rész.....30.old.
Magyar kegyhelyek 7. rész – Gyapa-Szentkút.....31.old.
Portugáliai Szent Erzsébet.....31.old.
Az üldözött magyarokért imádkoztak Bakán.....32.old.
Csapatűnepség Dunaszerdahelyen.....32.old.
E jelben győzni fogsz.....33.old.

32. old.

36-37. old.

Kis Rigó László az új püspök a Szegedi-Csanádi egyház-
mezejében.....34.old.
Nagy ünnep volt nálunk.....35.old.
Egy békés, szeretetteljes sziget Zuglóban.....36-37.old.
Előfizetési szelvény.....38.old.
A rózsás kőkereszt újraszentelése.....39.old.
Cigány keresztény.....39.old.
Juhász Zsófia református szeretetotthon.....39.old.

Sümeg a Fájdalmas Szûzanya kegyhelye

1699-ben egy Feilheim Ferdinánd nevű bécsi lakos felesége, Berghoffer Mária Zsófia teljesen megbénult. Az orvosok közölték a kétségbeesett férjjel, hogy felesége menthetetlen. Az asszonynak Vízkereszt éjjelén látomása volt, amely szerint látta a Boldogságos Szûz szobrát, ölében szent Fia élettelen testét. Egyszerre csak megszólalt a Fájdalmas Anya: „Menj, leányom, keresd fel ezt a szent szobrot, imádkozzál elötte forró bizalommal és meggyógyulsz!” Boldogan ébredt Berghoffer Mária, és férjével együtt nyomban útnak eredt. De Ausztriában sehol sem találták meg az álombeli szobrot. Hazatértek. Ott-

hon a szegény asszony fájdalmai egyre súlyosbodtak. Álmában megint feltűnt előtte a már egyszer látott fájdalmas szobor és megint megszólalt a Szûzanya: „Bizzál, leányom és keresd szent szobromat Magyarországon!” Megint útra keltek és hosszú vándorlás után jutottak el Sümegre. Amint az asszony belépett a templomba és a Fájdalmas Anya szobrára esett tekintete, felkiáltott: „Ez az én szent Anyám, aki megjelent nekem!” Nagy fáradtsággal leemelték a szobrot az oltárról – odatették az asszony mellé. Ő pedig hozzáértette nyomorult tagjait és abban a

pillanatban érezte, hogy sebei beforrnak, lábain végigbizzereg a vér, dereka kiegyenesedik. Imára tárta karjait és egyszerre csak minden segítség nélkül felállt. A templomban könnyes lett minden szem és felharsant a diadalmos hálaadás éneke. Ettől a naptól kezdve ezrével vonultak a csodatevő Mária-szoborhoz messzi vidékek zarándokai és betegei.

Midőn Berghoffer Mária Zsófia hazafelé indult, Pápa városában százával keresték fel az emberek, hogy az ő szájából hallják csodás gyógyulása történetét. Volt ott egy hitetlen ember is, aki hangosan kiáltozta, hogy nem hisz efféle mesékben. Abban a pillanatban valami megfoghatatlan erő felkapta a levegőbe és visszadobta a földre, úgyhogy hetekig feküdt utána. Amikor aztán felgyógyult, a Fájdalmas Anya oltára elé vitte első útja. Megbánta hitetlenségét, és buzgó tisztelője lett a sümegi Fájdalmas Szûzanyának.

PÁLFFY MÁRIA

1. Isten Hozzád, Anyánk, már Tőled búcsúzunk, Zokogó gjakkal Hozzád felkiáltunk. Kedves Edesanyánk, hallgasd meg népedet, Anyai áldással bocsáss el bennünket!
2. Jaj, mily nagy örömmel szemléltük képedet, Szûz öledben fekvő kedves Szûlöttedet. Szívünknek bánatját most ki nem mondhatjuk, Sírástól magunkat most meg nem foghatjuk.
3. Tekints ránk Mária, Sümegnek Csillaga, Légy kedves Vezérünk minden utainkban! Az árvák, özvegyek itt Előtted sírnak, Mint Edesanyánktól megvigasztalódnak.
4. Azért óh Szûzanyánk, Neked esedezünk, Most és halálunkkor kérünk légy mellettünk! Szent palástod alá fogadd hívedet, Kik buzgón tiszteljük áldott szentképedet. Dicsőség, imádás a Szentháromságnak, Tisztelet adassék szép Szûz Máriának!

A Miatyánkról

Jeruzsálemi Kürillosz „Műstagozikus tanításai” a legrégebbi forrásunk (Kr.u. 348–350), amelyből tudjuk a Miatyánkot az istentisztelet során rendszeresen elmondták, és pedig közvetlenül az Úrvacsora előtt. Ebben már csak a megkeresztelték vehettek részt. A katekumenokat fokozatosan avatták be az egyház tanításába. Az arra fölkészülteket és méltókat vették föl az egyházba – a szent keresztség által. Közvetlenül a keresztség előtt ismertették meg őket az Úr Imájával és az Apostoli Hitvallás titkaival. A keresztség után imádkozhattak el, amikor először áldoztak. A Miatyánk elmondása tehát, mint a legszentebb kincs, az egyház megkeresztelt tagjainak volt fenntartva. Nem véletlen, hogy a keleti és nyugati liturgia egyaránt megőrizte annak emlékét, hogy az Úr Imádságát az istenfélők szent tisztelettel vették ajkukra. Jézus az imádság elmondásával tanítványait fölhatalmazza arra a sajátos istenviszonyra, amely egyedülálló módon volt az övé. Az Atyával való páratlan kapcsolatát mintegy kitarja, sőt fölkínálja az apostoloknak, a tanítványoknak.

Az Újszövetség két változatban őrizte meg a Miatyánkot. Lukács evangélista jegyezte föl a rövidebb variáns (11,2-4). Máté evangéliuma (6,9-13) őrizte meg a hosszabbat, amely az egyházi gyakorlatban jobban elterjedt. Nehéz eldönteni, hogy melyik variáns az eredeti. Nem lehetetlen, hogy Jézus többször is elmondta ezt az imádságot tanítványainak, esetleg némi változtatással is. Bizonyos, hogy a ránk már görögül hagyományozott imát Jézus az anyanyelvén, arámul mondta. Ez, sajnos, nem maradt fenn. A görög szöveg mögött áttetsző arámi ima segíthet to-

vább minket. Máté a maga zsidókeresztény hagyományával kétségtelenül több aramizmust őrzött meg, szóhasználata közelebb állhat Jézuséhoz.

A görög szöveg magyar nyersfordítása így hangzik: „Egekben levő apánk, szenteltesse meg a Neved. Jöjjön el királyi uralmad. Tétessék meg az akaratod, mint az égben, a földön is. Holnapi kenyerünket add meg nekünk ma. Engedd el nekünk tartozásainkat, amint mi is elengedtük az adósainknak. És ne vigyél minket próbatételre, hanem szabadíts meg minket a Gonosztól.”

A végső próba az ítélet: a mi ítéletünk a világ fölött, Isten ítélete fölöttünk, melyben csak kevesen állhatnak meg. Az ima a „szabadíts meg a Gonosztól”-al zárul. Valójában itt még nincs vége, csak az ismert doxológia után: „mert Tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké, ámen.” Bár ez se Lukács, sem Máté evangéliumában nem található. Hitelességét a zsidóságban szokásos könyörgések igazolják. Szokás volt az imádkozó által szabadon megfogalmazott magasztalással lezárni az imát. Bizonyosan Jézus is így taníthatta, s ezt tették az óegyházi gyakorlatban is. E doxológiában az imádkozó bizodalma szólalt meg, amelyben hitvallóként tett bizonyosságot Isten hatalmáról. Erre mondott két évezred minden hívő nemzedéke áment.

PÁLFFY MÁRIA

Ötven éve történt...

Az 56-os hősekre, mártírokra emlékezünk

A szabadság utáni vágy szinte egyidős az emberiséggel. Ez a vágy vezette a Rákóczi-szabadságharcot, 1848 forradalmárait és 56 hőseit is. Szabadság – de sokszor éltek és éltek vissza e szóval, jelentőségével.

A magyar nép történelme során sokat szenvedett elnyomók igája alatt. De a szabadság érzését hitem szerint Isten oltotta belénk, s nem csak a magyarokba, hanem szerte a világon valamennyi elnyomott népbe, nemzetiségbe, annak fiaiba.

A szabadságot lehet arcul csapni álnok módon, nemzeti érdekek öre alatt, lehet fojtogatni az alapvető emberi jogokat, sárba tiporni a személyi szabadságot, a nemzetközi jogot és az ártatlanság vélelmét is. Mint látjuk, lehet vélt, készülő csapást megelőző csapással megtorolni. És háborúk dúlnak nemzetek, népcsoportok kö-

zött napjainkban is, az áldozatok pedig többnyire ártatlan emberek, öregek, anyák és gyermekek. Vajon sikerül-e még a hátralevő földi lét alatt a gyűlölet szót kiirtani a szótárunkból s megtanulni a szeretetet, a Hit, az Alá-

zat, a Tolerancia szavakat? De jó is lenne...

Ötvenhat hősei, mártírjai vérükkel írták nevüket az aranybetűs történelemkönyvbe.

1956 napsugaras őszén benne élttem az események sűrűjében. Lehet, hogy nemcsak sokat láttam s nem voltam bátortalan, de nem voltam hős – mégis rám csapták az ÁVH magánzárkájának ajtaját. Bár fegyveres őrvigyázott rám, nem bántottak és nem őriztek sokáig, de a zár kattánását, amíg élek, nem fogom feledni, s a hősök, mártírok emlékét sem. Akkor is és most is Isten végtelen kegyelmét kérem a számukra, mert érdemeik vagy inkább szolgálatuk elévülhetetlen volt és az is marad.

Kedves Olvasó! Engedd meg, hogy írásomat az „Igazságot” című versem Mindenhatónkhoz szóló utolsó soraival fejezzem be:

„Uralkodj felettünk, míg újra találkozunk Véled, mert eljön, eljön egyszer a várt Utolsó Ítélet...”

BAYER EMIL

Ismét hármás ünnepet ülünk....

Igen, hármás ünnepet: október 31. a Reformáció, november 1. a Mindenszentek ünnepe, november 2. pedig a Halottak napja.

Az első kettőről most nem kívánok szólni, megteszik ezt lelkész- és pap testvéreim. Csupán a Halottak napjával kapcsolatos gondolataimat szeretném elmondani.

Frissen vagy a régmúltban eltávozott szeretteink emléke mindig él bennünk, különösen akkor, ha haláluk váratlan volt vagy éppen tragikus. Feledjük hibáikat, de előttünk van mindaz, ami szép, ami jó volt bennük.

Emlékezünk szeretteinkre és sokan másokra is: a Rákóczi-szabadságharc hőseire, 1848 mártírjaira s 56 fiaira, leányaira, akik harcokban adták életüket a hazáért, vagy igaztalan ítéletek fosztották meg őket Isten ajándékától, a nagybetűs Élettől. Nem feledjük szeretteinket, de hőse-

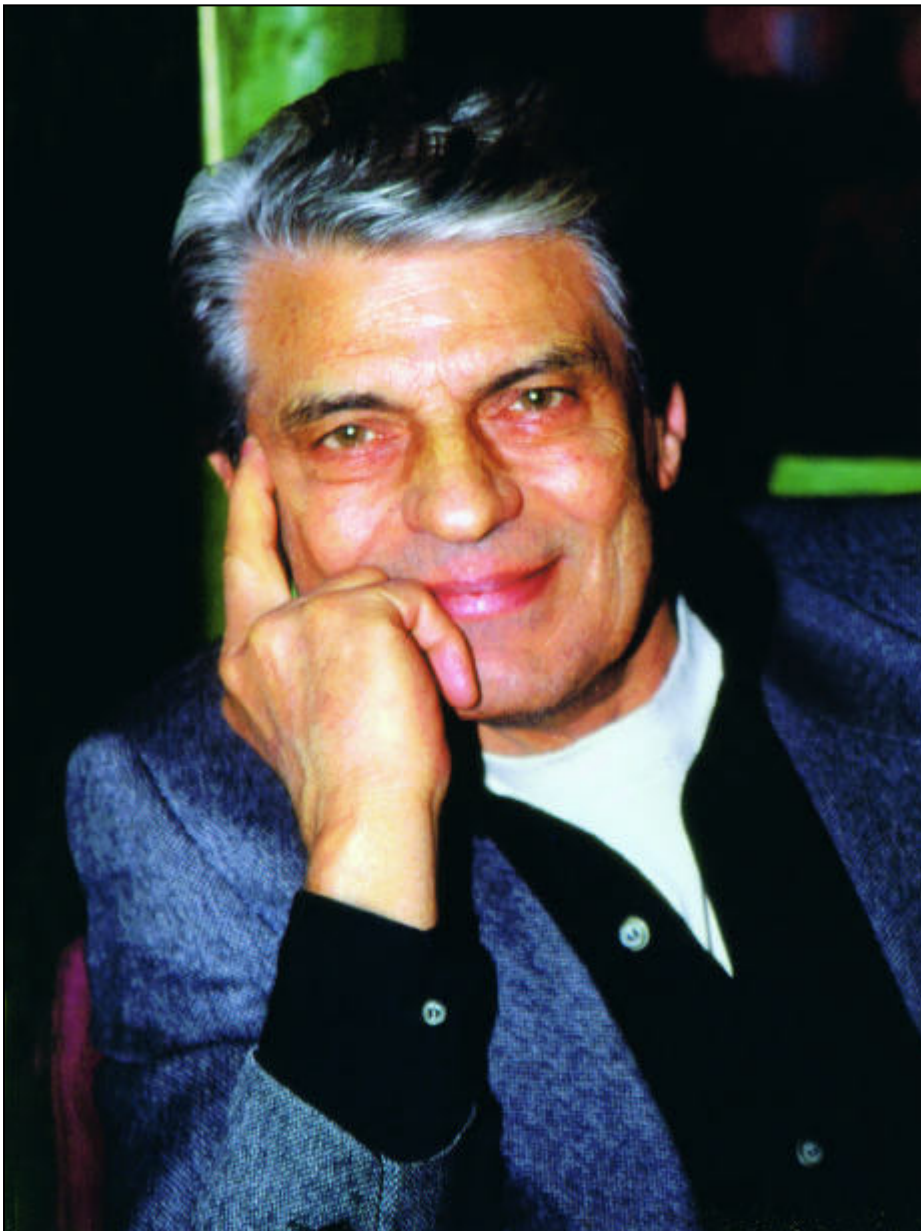
inket sem. Mert megbocsátani lehet, sőt kell, de felejtetni nem szabad, annál is inkább, mert 56 gyilkosai itt és büntetlenül élnek közöttünk. Vajon tudasítjuk-e gyermekeink körében mindezt – kérve őket, hogy sohase feledjenek... Keresztény hitünk szerint – talán nem is olyan nagyon sokára – bekövetkezik a Feltámadás, az Utolsó Ítélet. Gondolunk-e erre, készülünk-e a Nagy Találkozásra?

Ősz van, a természet téli álmára készül. De vajon készülünk-e mi is és elfogadjuk-e a Mindenható nagy ajándékait, melyeket szerető két kezével nyújt felénk?

Kedves Olvasó! Gondolkodj el egy csendes órán a fentiekben. Aggódó szeretettel kísérem gondolataitokat.

BAYER EMIL

Sztankay István, Kossuth-díjas színművész ebben az évben ünnepelte hetvenedik születésnapját. Erről a hosszú és tartalmas életútról beszélgettünk a Mercure Hotel halljában egy csésze kávé mellett.

Előjáróban arra kérem, hogy szüleinél is mondjon pár szót. Édesapjáról köztudott, hogy görög katolikus pap volt, ezért azt gondolom, hogy neveltetése is ebben a szellemen történt.

Édesapám Ungváron végezte a teológiát, utána drága anyámmal megismerkedett, összeházasodtak. Apám a világi pap-ságot választotta, parókiára ment, így felszentelése előtt megnősülhetett, amelynek az a feltétele, hogy elválni nem lehet, sőt ha megözvegyül, akkor sem lehet még egyszer nősülni. Ez a dolog nem fenyegette őket, mert hál' Istennek szép hosszú életet éltek együtt. A Bodrog partján, egy picike faluban kezdte papi tevékenységét. Majd bevetette magát a könyvek közé, és

ledoktorált, hogy felkerülhessen Pestre. Nyolcan voltunk testvérek, én voltam a nyolcadik. 1931-ben jöttek a szüeim Pestre, ekkorra már csak hárman maradtunk gyerekek, a bátyám, a nővérem meg én, mert öt testvérem időközben meghalt. Apámat áthelyezték Budára, a Fő utcai templomba, plébánosnak. Én és a nővérem már Budapesten születünk, és természetesen vallásos nevelésben részesülünk. Aztán a háború után jött a Rákosi-korszak, és annál nagyobb bűn nem volt, mint hogy valaki lelkész, klerikális reakciónak minősült. Nehéz helyzetben volt a család. A lényeg az, hogy jött az 1956-os forradalom, utána a Kádár-korszak, ami már enyhülést hozott ezen a téren.

Engem a keresz

Abban az időben koholt vádak alapján nagyon sok papot feljelentettek és elvittek.

Apámat is elvitték, négyszer volt az Andrassy út 60-ban, mert embereket mentett 1945 előtt és után is, keresztleveleket állított ki stb. Én ezzel nem dicsek-szem, szerencsére mindig kimentették apámat. Közben én növekedtem, tizen-négy-tizenöt éves koromban találkoztam a filmmel, a színházzal. 56-ban voltam épp húsz éves, és színész akartam lenni mindenképpen. Amikor a főiskola felvételijén édesapám foglalkozása felől érdeklődtek, azzal vágtam ki magam, hogy pásztor. A felvételiztetőket azonban nem sikerült ennyivel megnyugtatni, s meg kellett mondanom, hogy lelkipásztor. A szüleim nagyon felvilágosult emberek voltak, vallásos, de nem bigott nevelésben részesültem. Mindig igyekeztek az életünket belső tartalommal megtölteni: morálra, etikára, Isten tiszteletére és a tízparancsolatnak megfelelően tanítottak élni. Apám remek szónok is volt, tetszett, hogy annyira szuggesztíven beszélt. Nem véletlenül mondják a színészekről, hogy Thália papjai.

Nem akart pap lenni?

Gyerekkoromban sokat ministráltam. Volt kelyhem, füstölöm, játszottam velük, és néha eljátszottam a gondolattal, hogy lelkész leszek. Aztán elvittek cirkuszba, később moziba, majd színházba. Először a zenebohóc bája tetszett meg a cirkuszban, majd a színház felé orientálódtam, és Shakespeare-t kezdtem olvasni. Az Operettszínházban pedig Latabár Kálmán játéka bűvölt el.

Összeállítottam egy listát, hogy hol, mikor, milyen szerepeket játszott eddig. De olyan hosszú a lista, hogy még felolvasni is sok lenne.

Isten őrizz, hogy ezt mind leírja, engem a Jóisten vezérelt az egész pályámon. Mielőtt azonban a színészi pályára léptem volna, az élet egyéb területén is kipróbálhattam magam, mert nem azonnal vettek fel. Voltam előtte segédkántor, dolgoztam kifutófiúként a Bástya Ktsz-ben, a Hídépítőknél anyagmozgatóként, és csil-lés is voltam föld alatti építkezéseknél.

A főiskola előtt Makay Margithoz, Rózsa-hegyi Kálmánhoz is járt színészetet tanulni.

Sas Józsiival, Mécs Karcsival, Hofival együtt. Kálmán bácsi tudta a legjobban megvilágítani, egyszerű tömondatokkal,

Keresztény hitem vezérelt az egész pályámon

hogyan mi a jó és mi a rossz. Egy előadásban, amelyben partnerem Kertész Lilla volt, aki ma előadóművész, nála is levizsgáztam. De a főiskola volt az igazi ajándék. 1957–61 között tanultam a Színművészeti Főiskolán, majd a diplomám megszerzése évében Miskolcra szerződtem, ahol 1963-ig voltam, majd a Nemzeti Színház tagja lettem 1974-ig. A Madách Színháznál pedig 1974-től 80-ig volt érvényes szerződés. Ezután a szabadságot választottam, majd 1991-től a mai napig a József Attila Színház társulatához tartozom.

Miért ment el a Madách Színházból?

Mert Ádám Ottó nyugdíjba vonult, és jöttek sorra a musical-bemutatók. Amikor Léner Péter igazgató lett a József Attila Színházban, megkérdezte, nincs-e kedvem hozzájuk szerződni – így átmentem.

Minden díjat megkapott a hivatásában, pedig a díjak odaítélésben is számított a párttagság.

Igen, volt erre is példa, hogy az kapott, aki a rendszert ápolta, de voltak kikerülhetetlen tehetségek, akiknek egyszerűen oda kellett ítélni a díjat anélkül is, hogy pártmunkások lettek volna. Rólam tudták, hogy hívő ember vagyok, mégis befogadott a színésztársadalom. Persze voltak barátaim és ellendrukkereim is, akikkel én nem foglalkoztam, mert én annyira imádtam ezt a pályát, hogy csak a munkámmal voltam elfoglalva. Én végig mentem ezen az úton, a színészi pálya olyan, mint egy penge, itt gyorsan kell lépni, nem lehet lassan, mert akkor megvágja a talpát az embernek, és mellé lépni sem lehet. Ez egy nyílegyenes, hosszú, buktatókkal teli pálya. Ezt most látom, és magam is csodálkozom, miután ötvenkét éve folyamatosan dolgozom, hogy ezen én végig rohantam. Most, hogy végül is elértem ezt a kort, amelyre sokan azt mondják, ha elérik, hogy már megérte élni.

1963-ban az egész ország megismerte arcát a Hattyúdal című sikeres magyar film egyik főszereplőjeként. Ezt követte az 1968-71 között vetített a Bors című tévésorozat címszerepe, amellyel csak tovább fokozta népszerűségét. A pályája során került olyan helyzetbe, amikor úgy érezte, hogy a Jóistennek köszönhetette, hogy sikerült megoldania?

Ez a pálya hullámvölgyekből és hullámhegyekből áll, ami kívülről nem látszik. Erős idegrendszert követel, és ma-

gabiztosságot, amely mindig labilis, de ezt nem szabad mutatni. Akármit játszik az ember, erőt kell sugározni a színpadon, mégiscsak nézik öt- vagy hatszázán minden este. Nagyon nehéz foglalkozás, és ezt Isten nélkül végigcsinálni szinte lehetetlen. Megmondom őszintén, egyszer játszottam egy egyfelvonásos darabban, amelyet GB Shaw írt, „A sors emberé”-ben, és ebben Napóleon mondja, hogy a siker az nagyon gyorsan múlandó. Olyan, mint egy nagy száj, amely ha kitér a száját, meg kell tömni sikerrel, mert éhes, és alighogy megtömi a száját, megint kitérja, mert újra éhes a sikerre. A színészet erről is szól.

Ezek szerint mondhatjuk azt is, hogy az egész életünk egy ima, egy fohász, amelyet mondhatunk rosszul is, de jól is. Ha az Istentől kapott talentumainkat jól használjuk fel, akkor neki tetsző életet élünk.

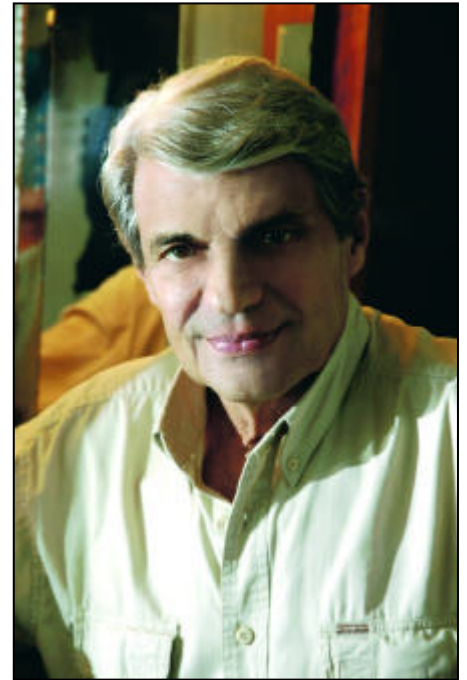
Nekem nincs kabalám, mint sok színésztársamnak, én mielőtt felmennék a színpadra, vagy mielőtt rádiózni vagy televíziózni hívnak, mindig mondom egy fohászt, mert az Isten az egyetlen valóságos kapaszkodó. Gorkij Éjjeli menedékhely című művében szerepel egy öreg, bölcs, szakállas vándor, akit úgy hívnak, hogy Luka. Kérdezi tőle az egyik szereplő, mondd Luka, van Isten? Mire Luka azt válaszolja, hogy ha hiszed, van, ha nem hiszed, nincs. Ez egy nagyon egyszerű válasz, de mégis bölcs válasz.

Éz a mostani világ nem nagyon kedvez a hitnek, a médiumok rossz hatással vannak a mai fiatalokra.

Sajnos, ez igaz. Itt van például ez a Da Vinci-kód című film is a huszonegyedik században. Egy kitalált dolog, amelyben azt állítják, hogy Jézusnak gyereke van Mária Magdolnától. Ez mind arra szolgál, hogy a kételkedő embert összezavarják, hitét lerombolják.

Én úgy látom, hogy a magyarságtudatunkkal, az önazonosságunkkal is komoly bajok vannak.

Hát igen. Nagyon huzatos ez az ország. A saját országunkkal vagyunk körülvéve. Mi vagyunk a teknő, ahova minden befolyik, mert nincsenek gátjaink. Kicsi ország lettünk, nyitva vagyunk, úgy mennek-jönnek rajtunk keresztül, mint egy átjáróházban. Nincs egy igazi egység, egy karizmatikus helyzet. Elmúlt ötven év, felnőtt négy generáció, akikből teljesen hi-

ányzik a hit és mindaz, amiről beszélünk. Én azért bízom abban, hogy kiderül az igazság. Persze abszolút igazság nincs, csak haladunk felé. Majd odaát megtudjuk, hogy mi volt az igazság, de addig is megmarad a remény.

Most hogy érzi magát a Művész úr?

Most ott tartok, hogy hetven éves vagyok, ezzel nem dicsekedni akarok, de végül is leéltém az életem, hát adok a Jóistennek szüleimért, kaptam egy normálisabb nevelést, és van két nagy gyermek. Egy fiam, aki újságíró a 168 óránál, a lányom színésznő. Nemrég meghívták a Jóban-rosszban című szappanoperába. A gyerekeim is jó gyerekek olyan értelemben, hogy a legnagyobb öröm egy szülőnek az, ha a gyereke akar valamit, és nem abban merül ki az élete, hogy aluljárókban szipózik. Soha nem kellett azzal foglalkoznom, hogy rendesen tanulnak-e, vagy hogy mit csinálnak. Saját maguk a koruknak megfelelően intézték az életüket, és ez a mai világban egy óriási nagy dolog. A fiam megnősült, a felesége orvos, tartalmas életet élnek. Erős a hitük, náluk az egyházi esküvő, keresztelő természetes.

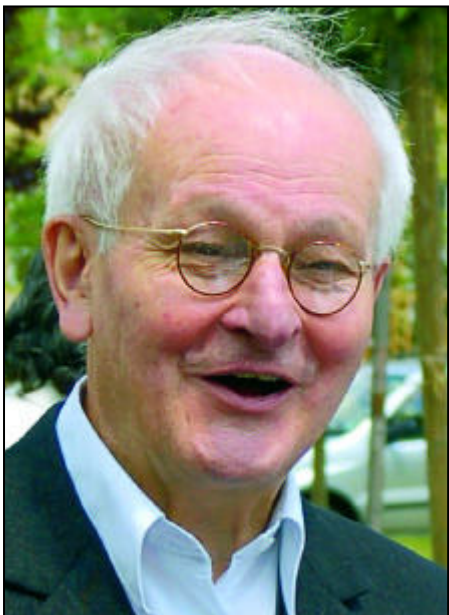
Van-e még, amit szeretne elérni?

Öreg színész még nem voltam. Most ez a korszak következik – remélem, nem néhány mondatos szerepekkel.

Jó egészséget kívánok hozzá, és köszönöm a beszélgetést.

KURUCZLEKY ILONA

Beszélgetés Jelenits István professzorral

Jelenits István Berettyóújfalun született 1932. december 16-án. 1959-ben szentelték pappá. A kecskeméti és a budapesti piarista gimnázium magyar nyelv és irodalom tanára. Bibliai tárgyakat tanít a rendi hittudományi főiskolán. 1985 és 1995 között a rend magyarországi tartományfőnöke volt. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Esztétika Tanszékének vezetője. A Pilinszky János Társaság elnöke. Több kitüntetés birtokosa: Toldy-díj, Apáczai Csere János-díj, Déry Tibor-jutalom, Szacsavay Imre-díj, Márton Áron-émlékérem, Eötvös József-díj, Trefort Ágoston-díj, Széchenyi-díj.

Jelenits István atya vendégünk volt. Június 11-én volt a kistemplom búcsúja, amelyen az ünnepi szentmisét a piarista atya mutatta be.

A rendtartomány névtárában olvastam a tanár úr neve mellett, hogy „az Úr Föltámadásáról nevezett”.

A szerzetesrendekben általában és a mienkben is, ha belép az ember, akkor kap egy új nevet. A piaristáknál úgy szokás, hogy nemcsak egy szent nevét lehet vá-

lasztani, de egy-egy titok is lehet szerzetesnév. A rendbe belépő választhat magának nevet. Váratlanul éri az embert, akkor erre nem készül. Arra gondoltam, hogy a Feltámadás titkát választom, szerzetességemben fényeskedő pont legyen. Jézus feltámadása egész működését is megvilágítja. Nem elvont. Magunk előtt látjuk a sírból felkelt Jézust, aki még magán viseli a sebhelyeket.

Tanár úr régebben Tótfalusi István néven jelentette meg munkáit. Mi indokolta az álneven való írást?

1951-ben érettségiztem, az egyetemet civilként végeztem. Rögtön érettségi után szerettem volna belépni a piarista rendbe, de akkor a rend létszámát meghatározták. Sok rendtagot kellett elbocsátani. Azt mondták, ha „hazulról” elvégzem az egyetemet, majd utána felvesznek. Az egyetemi éveim alatt már a Vigíliában jelentek meg írásaim, ez 1951 és 1955 között volt. Valószínűleg egy magyar szakostól nem vették volna jó néven, hogy a Vigíliába írogat. Anyai ágon dédapám volt Tótfalusi, ezért ezt a nevet választottam.

Tíz éven keresztül volt a magyarországi piarista rend tartományfőnöke. Hogyan emlékezik vissza erre az időszakra?

1985 és 1995 közöttre esik, érdekes évek voltak. A régi rendszer fellazulását éltük meg. Három választási ciklusban voltam tartományfőnök. Kétszer három évre választottak. Majd megváltozott az alkotmány és a következő ciklusban négy évre szólt a mandátumom. Így jött ki a tíz esztendő. Kezdetben úgy tűnt, hogy ez nem okoz sok munkát, mert az életünk meghatározott mederben csörgedezett. Megtartottam a tanítással való kapcsolatomat is. Azonban a politikai élet átalakulásával kapcsolatban sok feladatra nyílt lehetőség. Újra nyílhattak katolikus iskolák. Civil tanári karokat kellett kialakítani, hiszen nem volt elegendő rendtag az új feladatokhoz. Rendfőnökségemnek különösen a második szakaszát nagyon mozgalmassá és izgalmassá tette ez a tevékenység. Nemcsak a rend életében nyitott meg ez egy új korszakot, hanem megváltoztatta a katolikus egyház helyzetét is a magyar társadalomban.

Professzor úrnak jelentős szerepe volt a rendszerváltozás körül abban, hogy a Piarista Diákszövetség újjáéledt.

Antall Józsefnek volt ez a gondolata, hogy egy öregdiák-szövetséget kialakítson. Régen egy-egy városnak volt ilyen szövetsége. Külön volt Vácnak, Szegednek, Nagykanizsának. Antall József javaslata volt, hogy az összes valaha volt piarista diákot szólítsuk meg, és tömörítsük őket szövetségbe. Ez az ötlet nagyon bevált. Még a felvidéki, erdélyi iskoláinkban végzett diákok közül is jöttek, akik örömmel kérték felvételüket. Így aztán eléggé nagy létszámú közösséggé alakult.

Egy piarista öregdiák mesélte, hogy az osztály összebeszélt egy alkalommal és név nélkül adták be dolgozataikat. Az írásk alapján három-négy kivétellel beazonosította a szerzőt. Mindössze annyit jegyzett meg tanár úr, hogy legközelebb azért írják rá a nevüket a dolgozatra, sok időt vett igénybe így a javítás. Mindig ilyen nagy türelemmel van a diákokkal szemben?

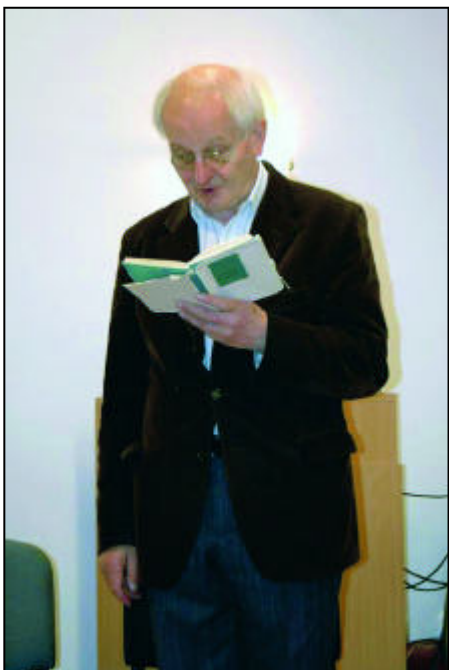
Ekkor még gyakorló tanár voltam. A hittanár, Medvigy tanár úr megbetegedett, kórházba került. Év végén hét osztályt kellett átvennem hirtelenjében. Nem ismertem a diákokat. Azért, hogy rendesen tanuljanak, újra meg újra dolgozatokat íratam velük. Negyedikesek voltak már, és már sokallták. Gondolták, lehetetlenné tesszik a dolgozatírást. Rászántam egy éjszakát. Az előzőleg írt dolgozatok a kezemben voltak, kiraktam azokat magam elé. A kézírások alapján azonosítottam az előzőekkel. Mondtam az osztálynak, hogy hasonlítsák össze maguk is az előző dolgozattal. Összekapcsoltam a kettőt és úgy osztottam ki. Meglepődtek rajta. A tanár így sze-

rez becsületet magának. Nem gorombasággal, de nem is gyöngeséggel, hanem ötlettel és egy kis vállalkozókedvvel lehet boldogulni ezen a pályán is, mint ahogyan valószínűleg más pályán is.

Kérem, meséljen a római bicikliutakról. Hányszor tette meg ezt az utat? Igaz, hogy az egyik csoport vonattal ment, azokkal visszafelé jött biciklivel. És akikkel Pestről ment biciklivel, azok vonattal tértek haza. Tanár úr így oda-vissza kerékpárral ment, míg a diákok csak oda, vagy csak visszatektertek.

Világéletemben elég sokat kerékpároztam. Kecskeméten kezdtem a tanári pályámat és ott más kirándulási lehetőség nem nagyon volt. A Tisza, ahol evezünk, 30 km-re van a várostól, legegyszerűbb volt biciklivel megközelíteni. Az Alföldön jól lehetett kerékpározni, ekkor szoktam ezt meg. Még a kecskeméti diákokkal mentem el, hogy a történelmi Magyarországot bejárjuk. Kezdetben a Felvidékre, majd később Lengyelországba, Czestochowába,

Fotó: Klagyivik László

Krakkóba is átmentünk. Ott is vannak piaristák. Megszerettem a kirándulásnak ezt a műfaját. Nemcsak a történelmi emlékekhez és a természethez, hanem az emberekhez is közel kerülünk. Egy pohár vízért be kell kopogni valahová. Ha esik az eső, akkor be kell kéredezni. Nagyon érdekes lehetőséget teremt ez arra, hogy ne olyan sietősen nézzen szét az ember itt is, ott is, mintha autóbuszon jutna el valahová.

Rómát a magyar szellemi élethez közelállóan érzem. Illik hozzánk, hogy elzarándokoljunk az Örök Városba. Amikor a politikai helyzet lehetővé tette, megszerveztem. Találtunk egy olyan utat, amelyik gyalogosok, kerékpárosok számára is alkalmas, mert nem kell meredek hegyekre felmászni. Többnyire úgy mentünk, hogy Szlovénián, esetleg Horvátország egy darabján keresztül Triesztig. Aztán az Adria partján egészen Róma magasságáig. Az Appennineken kerestünk átjárást. Ez azt jelentette, hogy ha a jelenlegi magyar határtól, Nagykanizsától vagy Letenyéről elindultunk, akkor két hét alatt értünk el Rómába. Oda eljött egy másik csoport vonattal. Együtt voltunk egy hétig, megnéztük a várost. Kerékpárral jött vissza az, aki vonattal ment le, és vonattal az, aki odáig kerékpározott. Így nem kellett a kerékpárok szállításáért költséget fizetni. Egy gyerek három hét alatt tette így meg az utat. Azt tapasztalom, hogy ezt az utat, amit mi akkor kialakítottunk, azóta is járják fiatal piaristák, akik akkor eljöttek velem, mint növendékek, azok most újabb csoportokat visznek. Hat alkalommal voltam így Rómában. Elmúltam már 60 éves, amikor utoljára megtettem ezt az utat.

Pilinszky Jánosnak jó barátja volt, gyónatatója, Ön is temette el 25 évvel ezelőtt. Milyen ember volt a költő?

Nagyon sokszínű ember volt. A költészetéből ez kevésbé látszik. A költészetet ő nem arravaló eszköznek tekintette, hogy életét bemutassa, nem önmagát akarta benne bemutatni. Életének, kedélyvilágának egy-két szelete jelenik meg költészetében. Egyébként ő a nagyon sok tragikumot hordozó gondolatok és tépelődések mellett tudott nagyon közvetlenül fordulni az emberekhez. Szívesen volt együtt a fiatalokkal. Ennek ellenére mégis magányban élt. Ez a magány rányomta bélyegét egész személyiségére. Volt idő, amikor

annyira bezárkózott Hajós utcai lakásába (az Opera mellett élt akkoriban), hogy azt sem tudta, hogy éjjel van vagy nappal. Éjjel fél 3-kor kiment a konyhába, mert megéhezett. Elindult, hogy vásároljon valamit, és csodálkozott, hogy be vannak zárva a boltok, üres az utca, mi történt itt a városban? Lassan jött rá, hogy éjszaka van, azért nincsenek emberek az utcán.

Jelenleg mi foglalkoztatja? Min dolgozik most a tanár úr? Várható-e a közeljövőben újabb könyvének megjelenése?

Most már nem tanítok középiskolában, hanem főiskolán és a Pázmány Péter Katolikus Tudomány Egyetem Bölcsészka-

Szilágyi Ferenc és Jelenits István

rán, Piliscsabán. Azt reméltem, hogy több szabadidőm lesz. Ha az ember több évtizedig tanít, akkor sok volt tanítványa van. Mivel mi papok is vagyunk, ezek a tanítványok nemcsak a régi tanárt, hanem esetleg a papot is látják bennünk. Mondjuk édesapjuk meghal, akkor eljönnek, hogy eltemessük. Ha megnősülnek, elhozzák a menyasszonyukat, megkérnek, hogy eskessük meg őket. Van egy nagybacska falura való volt tanítványom, ők újra meg újra mindenféle feladatokkal lepnek meg. Ez nagyon jól esik.

Amikor a katolikus iskolák újraindultak, segítettük őket. Ezek az iskolák is meghívának tantestületi értekezletekre, szülői értekezletekre. Nemegyszer előfordul, hogy civil iskolák is meghívnak konferenciákra. Erkölcsei, oktatási kérdésekről beszélgetünk. Ezeket az alkalmakat fontosnak tartom. Azt gondolom, hogy hordozunk egy olyan gazdag tapasztalatot, amely sokak számára érdekes lehet.

Írásaim inkább melléktermékei tanítómunkámnak. Most irodalomtörténeti, bibliai kérdésekről írok. Az eddigi köteteim is úgy keletkeztek, hogy a folyóiratokban, újságokban megjelent cikkeimet összegyűjtötték. Én is meglepődtem, hogy ennyit írtam már. Most is ki vagyok téve annak, hogy egy újabb kötet valamikor megjelenik. Előtte nyilván szólnak, de az számomra is meglepetés lesz.

SZILÁGYI FERENC

A déli harangszó és a nándorfehérvári ütközet

Beszélgetés dr. Kubinyi András professzorral, akadémikussal

Ötszázötven évvel ezelőtt, 1456. június 29-én a Nándorfehérvár ellen indított török támadás kivédésére irányuló könnyörgésként III. Calixtus pápa elrendelte a déli harangszót.

A köztudat a nándorfehérvári győzelemmel hozza kapcsolatba a déli harangszó elrendelését. Csak hogy ezt a pápa már június 29-én megtette, mégpedig azért, hogy a hívők a magyarok török elleni győzelméért imádkozzanak. Viszont III. Calixtus valóban a nándorfehérvári diadal emlékére rendelte el, hogy augusztus 6-án tartsák meg az Úr színéváltozása (transfiguratio Domini) ünnepét.

Professzor úr, kérem, röviden foglalja össze az ostrom lefolyását.

A szultán július 3-án érkezett Nándorfehérvár alá, azonban a zimonyi partot nem szállta meg, majd másnap, 4-én kezdte meg a város körülrésztését. Hajóhada a folyókon történő segítségnyújtást akadályozta meg. Hunyadi csapataival később érkezett, és Zimonymál táborozott le. Július 14-én sikerült a Szalánkeménél állomásozó flottával megtámadni és legyőzni a török hajókat, amelyeket a nándorfehérvári naszádok hátulról támadtak meg. Így a hajókon bejutott seregével a városba, amelyet hadianyaggal és lőszerrel is ellátott. A szultán ágyúival lövette a várost, és sikerült a falak egy részén rést ütni. A törökök be is jutottak a városba, és fosztogatni kezdtek. (Nándorfehérvár erődített városból, valamint a várból állt.) Hunyadi ellentámadása azonban szétverte őket, és kiűzte a városból. A törökök rohama tehát eredménytelen volt. Hajón újabb segítség érkezett, közben pedig a Kapisztrán János vezette kereszties had már Zimonymál állt. A pápa ugyanis kereszties hadjáratot hirdetett, amelynek szervezését honfitársára, Carvajal bíborosra bízta, akinek fő segítője az olasz Kapisztrán János volt. A főkapitány megtiltotta ugyan katonáinak a falak elhagyását, azonban egyre többen szöktek ki, ők és a folyón folyamatosan átkelő keresztiesek a török őrálásokat támadták. Ka-

Kubinyi András Budapesten született 1929-ben. A ciszterci rend budai Szent Imre Gimnáziumában érettségizett. A Pázmány Péter (ma Eötvös Loránd) Tudományegyetem bölcsészkarán történelem-latin szakon diplomázott. Később levéltárosi diplomát is szerzett. Az ELTE Bölcsészkarán 1988-ban nevezték ki egyetemi tanárnak, utána megalapította a Középkori és Korajútkori Régészeti Tanszéket, amelyet 1994-ig vezetett. Kutatási területe a középkor mindennapi élete és a várostörténet kutatásán kívül a magyar későközépkor, főként Mátyás- és a Jagelló- királyok uralkodása (1458–1526). Közel háromszáz tudományos dolgozata jelent meg, egyharmaduk külföldön. Tagja számos hazai és külföldi tudományos testületnek és bizottságnak. 1978–1990 között elnöke volt a MTA Középkori Régészeti Albizottságának. 1990 óta elnöke a MTA Egyháztörténeti Albizottságának, valamint a Nemzetközi Egyháztörténeti Bizottság Magyar Nemzeti Bizottságának.

pisztrán János is tiltotta a harcot, végül azonban 2000 keresztessel beavatkozott. Sikerült az alig őrzött török ágyúkat is megszereznie, és az ellenség ellen fordítani. A szultán későn rendelte el az ellentámadást. Hunyadi a falakról idejében vette észre a kedvező alkalmat, és lovassal kitörve szétverte az ellenséget. Már július 22-e volt. A szultán elmenekült, tábora és ágyúi Hunyadiék kezére jutottak.

A magyarok miért nem üldözték a megvert ellenséget?

Hunyadi maga Garai László nádorhoz írt július 24-i levelében arról írt, hogy saját katonái közül sokan megsebesültek és elesetek, és nem tudja, hogy mit tegyen a várral, ami a rombolások következtében mezővé vált. A már Újlakon tartózkodó Carvajal bíboros legatus július 29-én azt írta, hogy Hunyadi nem tudta üldözni az ellenséget, mert nem rendelkezett lovassággal, a keresztiesek pedig gyalogosok voltak. A lovasság hiánya ugyan nem állt fenn, hiszen részük volt a győzelemben, valószínű azonban, hogy létszámuk nem volt alkalmas az üldözéshez. Más vélemény szerint Hunyadi és Kapisztrán feloszlatták a sereget, hogy megakadályozzák a zendülést, mert nőt benne az elégedetlenség a távol levő hatalmasok ellen. Valószínűleg nem egyetlen okra vezethető vissza. Az kétségtelen, hogy a számos halott miatt rövidesen pestisjárvány is kitört, amelyben augusztus 11-én maga Hunyadi is meghalt.

Mekkora volt Hunyadi serege?

A sereg nagyságának megállapítása problematikus. Elvileg állhatott 12 000 emberből is. Számolnunk kell azonban a főkapitány saját csapataival is, viszont arra is gondolnunk kell, hogy nem hagyhatta őrizet nélkül az ugyancsak reá bízott Temesvárt és Szőrényvárt, valamint Erdélyt. Ezért, noha vitán felül ő rendelkezett az országban a legnagyobb és még hozzá harcedzett fegyveres erővel, ennek csak egy részét vehette be. Azt a források, de még inkább a történészek rendre hangoztatják, hogy a magyar urak – néhány kivétellel – nem támogatták, így legfeljebb egy fél tucat bárói bandérium vett részt a harcokban. Egy bandériumhoz minimálisan ötven lovas kellett, így együttvéve nem valószínű, hogy ezernél többen lehettek

volna. Arra van adat, hogy még az ostrom alatt Hunyadi ötezer magyar, cseh, lengyel zsoldost küldött a várba. A legtöbb harcost a július 14-i vízi csata után vitte be saját vezénylete alatt Nándorfehérvárra. Kérdés, hogy hajóhada mennyi szállításra volt képes. A naszádosok kétfelé voltak választva, egyik felük Szalánkeménnyel, a másik Nándorfehérváron állomásozott.

Nemcsak katonákat, hanem lovakat, lószert, élelmiszert, takarmányt is nekik kellett a városba juttatni. Egy lószállításra alkalmas tengeri hajón a középkorban negyven lovat tudtak szállítani, egy középkori folyami hadinaszádon nyilván kevesebbet. Ezek alapján Hunyadi Nándorfehérváron bevetett seregét tízezernél kevesebbre becsülhetjük.

A Rákospalotai Szentháromság templom új haranggal gazdagodik. Október 23-án dr. Paskai László bíboros úr szenteli fel a harangot, amely a Kapisztrán Szent János nevet kapja. Mit kell tudni a szentről?

Az olaszországi Capestránoból származó János az obszerváns ferencesekhez (azaz a rend előírásait szigorúan betartó ágához tartozott) lépett be és az eretnek elleni inkvizícióban vett részt. Ezért került pápai megbízásból először Németországba, majd pedig Magyarországra küldték. János kitűnő szervező, nagyhatású szónok volt. Bécsben a Stephansdom mellett van egy szószék a templom oldalán, ahonnan prédikált. Kitűnő hatása volt szónoklatának annak ellenére, hogy nem beszélt sem a német, sem a magyar nyelvet. Valószínűleg olaszul, esetleg latinul tartotta beszédét, és azt valaki tolmácsolta. A gesztikulálása, az előadásmódja mérhetetlen hatást gyakorolt az emberekre.

A nándorfehérvári diadalban komoly része volt. Ő is megkapta a járványt és október 23-án meghalt. Kapisztrán János

Újlakon tartózkodott. Újlak a Duna mellett van, és az ország egyik leghatalmasabb főúrnak, Újlaki Miklósnak volt a birtoka. Újlak jelentős városa volt a Délvidéknek abban az időben. Itt is volt ferences kolostor. Újlaki szerette volna, hogy birtokközpontjának legyen egy házi szentje. Ezért, amikor már betegeskedett Kapisztrán, marasztalta őt, hogy ne hagyja el Újlakot. Kapisztrán halála után meg is indult a szentté avatási eljárás. Halála után sokan zárandokoltak sírjához Újlakra. Csodás gyógyulásokról tudunk. Ennek ellenére a szentté avatás jóval később következett be. Ilyen módon kötődik Kapisztrán Szent János egyrészt a ferences rendhez, másrészt Újlakhoz és Dél-Magyarországhoz, és ezen keresztül egész Magyarországhoz.

Mivel foglalkozik mostanában? Tanít még az egyetemen?

Nyugdíjazásom után Professor emeritus lettem. Ez azt jelenti, hogy az egyetemen fenntarthatok magamnak egy szobát és tarthatok egyetemi előadásokat. Ezt valójában teszem is és vizsgáztatom a hallgatókat.

Ősszel jelenik meg egy tanulmánykötetem, aminek valószínűleg az lesz a címe, hogy Nándorfehérvártól Mohácsig, magyar hadtörténet a Mátyás- és Jagellókorban. Ebben a tanulmányban a logisztika kérdésével is foglalkozom, amibe beletartozik a hadsereg ellátása élelmiszerral, takarmánnyal, hadianyaggal egyaránt.

Egy következő munka lenne a Báthory Miklóstra való megemlékezés. Báthory Miklós váci püspök 500 éve, 1506-ban halt meg. Olaszországban tanult humanista volt. A jelenlegi váci püspök úr, Dr. Beer Miklós meg akarja ünnepelni Báthory Miklós halálának évfordulóját. Ezért megbízta Dr. Varga Lajost, volt pástói plébánost, jelenlegi váci segédpüspököt, aki egyháztörténész, hogy ennek a tudományos szervezését lássa el. Ebben a magam részéről is igyekszem minél nagyobb segítséget nyújtani. Báthory Miklósnak és testvéreinek politikai szereplését szeretném feldolgozni.

Professzor úrral a Nagymaroson lévő hétvégi házában, szép környezetben, jó levegőn beszélgetünk. Utóbbi években megjelent könyveit itt írta.

A feleségemmel, dr. Valter Ilonával, aki a Tájak, Korok, Múzeumok kiskönyvtára sorozatban a Rákospalotai templom történetét írta, mindig szerettünk volna egy hétvégi házat venni. 1999-ben adódott egy alkalom Nagymaroson. Megdöbbenem a meglepetéstől. Egy hatalmas nagy kertet láttunk. A kert lábánál folyik a Mosoni-patak, túlsó oldalán egy domberdővel. Kitűnő a levegő. Főleg annak örültem, hogy nagyon sok gyümölcsfa és rengeteg málna volt a telken. Nagyon szerettem ugyanis a málnát. Amikor a tulajdonos megmondta az árát, arra én azonnal igent mondtam feleségem nagy csodálkozására. Ugyanis nem szoktam azonnal dönteni. Egy hónap múlva már le is költöztünk, azóta a nyarakat itt töltjük. Valóban írtam itt könyveket, amikor még nem volt számítógémem és írógéppel dolgoztam. Az alföldi városokról írt könyvemet itt írtam. Mostanában inkább csak jegyzetelést végzek itt addig, amíg az Úristen engedi, mert most már közelebb vagyok a nyolcvanadik évhez, mint a hetvenöthöz.

SZILÁGYI FERENC

Nándorfehérvár hőseire emlékeztek

A Kalocsa-Kecskeméti Egyházmegye zarándokai Belgrádban

Dr. Babel Balázs, a Kalocsa-Kecskemét főegyházmegye érseke képviselőként népes kecskeméti küldöttség – hívek, ministránsok sokasága – vett részt július 22-én, szombaton a Porta Egyesület Katolikus Munkacsoportja által szervezett zarándoklaton, melynek célpontja a belgrádi várhegy volt.

Itt tartottak nagyszabású ünnepséget a nándorfehérvári diadal 550. évfordulója alkalmából, a Külügyminisztérium és

Részt vett a megemlékezésen Papp Sándor, Magyarország belgrádi nagykövete, valamint Nenad Bogdanovic, a főváros főpolgármestere is. Papp Sándor kihangsúlyozta, hogy a magyar nép emlékeztetőbe örökre bevésődött a nándorfehérvári hősök dicsősége, melynek köszönhetően hetven évig nem érte újabb támadás délről a Magyar Királyságot. Ez tette lehetővé többek között azt

a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség rendezésében.

Közismert, hogy a Kalocsa-Kecskemét főegyházmegye jogelődjéhez, a Kalocsa-Bácsi érsekséghez tartozott az egykori Nándorfehérvár. A Porta Egyesület delegációja magával vitte azt az emlékszűrt, amely a hívek adományaiból készült el, és amely ikonográfiailag jól tükrözi, hogy az Alföld katolikus népe mindenkor éltető forrásnak tartja a múltat, így büszke a keresztes harcokban részt vevő hősökre. Most is tiszteli az egykori hatalmas egyházi tartományban szolgáló, harcoló, buzdító, majd itt meghalt Kapisztrán Szent János emlékét. Hitükből meríteni tud és akar.

A Hunyadi János vezette törökverő sereg harcosaira, lelki vezetőire a világraszóló diadal helyszínén Szöllősy Vágó László, a VMMSZ titkára emlékezett, majd Bogdán József, törökkanizsai kato-

likus plébános – közismert, kitűnő költő, valamint Móricz Attila, torontálvásárhelyi református lelkész szolt a több száz tisztelgőhöz.

is, hogy Hunyadi János fiát, Mátyást királlyá koronázták. Ez a fényes diadal, amelynek részesei voltak szerbek, horvátok, lengyelek és még sok más nemzetiség fiai is, a mai napig kiemelkedő példája a térség népei szabadságküzdelmének.

A híros városi katolikus delegáció a történelmi helyszín és a szép ünnepség hatására emelkedett lélekkel helyezte el a Kalocsa-Kecskemét főegyházmegye, valamint a kecskeméti Szent Miklós templomigazgatóság híveinek koszorúját a nándorfehérvári hősök emlékhelyénél. A találkozót záró rendhagyó történelemóra előtt Bogdán József plébános megáldotta a Porta és támogatói által készített emlékszűrt, amely a jövőben ott lesz a nagyobb történelmi megemlékezéseken, mint például Kalocsán, ahol Erdő Péter, bíboros, érsek úr mutatott be emlékmisét 2006. augusztus 6-án a nándorfehérvári hősökre emlékezve. NYILAS MÓNIKA

Keresztszentelés Bugacpusztán

Egy nagyszerű kezdeményezés megvalósítására tette fel a méltó koronát az a lélekemelő ünnepség, melynek keretében a napokban felszentelték a bugaci puszta legújabb keresztjét. A keresztény zarándokhely létesítésének ötlete a Kiskunsági Nemzeti Park igazgatóságának nevéhez fűződik, amely a terv valóra váltásában kiváló szövetségesekre talált a kecskeméti Porta Egyesület Szent Ilona Keresztkörében, a Bugac Puszta Kft.-ben, valamint Bugac önkormányzatában. Nekik, valamint számos támogató segítségének köszönhetően készült el a kereszt, melynek felszentelésére százak zarándokoltak el a Karikás Csárda szomszédságában felállí-

A korpusz üzenete előbb, mint eddig bármikor

tott emlékhelyhez. Az ünnepi eseményre összegyűltek Csitári Tibor, Bugac polgármestere köszöntötte, kihangsúlyozva, hogy a kereszt felszentelése egyben a Szent Mihály napjához kötődő évszázados hagyományok felelevenítésére is kiváló alkalmat kínál.

– Ezt a napot a gazdasági év fordulójaként tartották számon az állattartók, és a Szent György napkor legelőre hajtott jószágokat ilyenkor hajtották vissza – mondta Csitári Tibor. Szent Mihály napjához számos hiedelem, szokás kötődött. A keresztény emberek a világ minden pontján ismerik az első kereszt szomorú, mégis felémelő történetét. A vallásos emberek a bugaci határban is több keresztet állítottak az elmúlt századokban, ez a mostani immár a tizennegyedik. Köszönöm a Porta Egyesületnek azt a kezdeményezést, amelyet új keresztet állításával, és az elhagyottak rendbetételével indított el. Erősítsen bennünket ez a kereszt a hitben, a jövőbe vetett bizalomban.

Kállay György, a Kiskunsági Nemzeti Park igazgatója meghatottságának adott hangot, amikor kijelentette, hogy Bugacpuszta legújabb keresztjének felállítása egy példaértékű együttműködés szimbóluma is.

– Amikor elkezdtünk ezen a Szent Mihály napi ünnepségen gondolkodni, akkor rengeteg helyről nyújtottak felénk segítők

kezdet – mondta Kállay György. – A Porta Egyesület mellett helyi vállalkozók, az önkormányzat vezetői is kiálltak a nemes ügy mellett. Köszönetemet szeretném kifejezni mindenkinek, aki a megvalósításban segített, és ígérem, hogy ezt a gyönyörű hagyományt a továbbiakban is őrizni, ápolni fogjuk.

Horák Béla helytörténeti kutató felhívta a figyelmet arra, hogy régi dokumentumok tanúsága szerint a most felszentelt kereszt helyén egykor templom, körülötte pedig falu állt, amely a török hódoltság idején elpusztult. Az információ hallatán a Porta Egyesület elhatározta, hogy programjába veszi egy emlékkápolna felépítését a helyszínen. A köszöntőket és visszaemlékezéseket követően dr. Bíró László, a Kalocsa-Kecskeméti főegyházmegye segédpüspöke szentelte fel a kereszténység legszentebb emlékjelét.

– Régi épületek élednek újra, régi stílusok elevenednek meg a környéken, és most közjünk kerül egy kereszt is, amely hozzátartozott eleink kultúrájához – jelentette ki

dr. Bíró László. – A kereszt mindig ott állt az utak mentén, a dűlőkön, és sokat jelentett azoknak, akik arra jártak. Felmerül a kérdés, hogy vajon csak egy néprajzi hagyományt őrzünk, vagy van-e a korpusznak ma is élő üzenete. Meghallja-e a 21. század embere a kereszt üzenetét? Egy kortárs gondolkodó fogalmazott úgy, hogy a kereszt a mai európai ember számára sokkal nagyobb aktualitással bír, mint eddig bármikor. A kereszt arról az Istenről szól, aki egészen közel lépett az emberekhez, mert szerette őket. „*Úgy szerette a világot, hogy egyszerűlött fiát adta érte, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen.*” A kereszt üzenete az is, hogy ha az Istennek ennyire fontos az embert, akkor az ember is becsülje meg önmagát. Ember, vedd komolyan önmagadat, vedd komolyan a másik embert, aki melletted él. Akik ennek a keresztnek az állításán fáradoztak, ezt tették, és még valamit: létrehozta egy zarándokhelyet, amely emlékeztet minket arra, hogy a létünk valakihez tartozik, aki nem más, mint Isten. Álljon itt ez a kereszt, és hirdesse ezt. Ha majd elkorhad a fája, ha majd elrozsdásodik a korpusz, újuljon meg, és emlékeztessen minket szüntelenül arra, hogy a lét Istenhez tartozik. Hirdesse, hogy nem a megsemmisülés felé tartunk, hanem valaki felé haladunk, aki az Isten, aki a szeretet. Szentelje meg ezt a keresztet az Atya, a Fiú és a Szentlélek, hogy akik az Úrjézusra gondolva meghajolnak, és imádkoznak ezen feszület előtt, testi-lelki erőt és üdvözséget nyerjenek Krisztus, a mi Urunk által.

Az áldás végi áment több száz zarándok mondta együtt dr. Bíró Lászlóval, emelkedett lélekkel, egy örökre emlékeztetés délután élményével gazdagodva.

Porta Sajtószolgálat – Sipiczki Sándor

Erdély ma – egy szebb holnapért

Egri csillagok Csíksomlyó egén

Már megszoktuk, hogy Csíksomlyó nyergének Hármashalom-oltára egyre gyakrabban ad ott-hont a nagyszabású magyar történelmi vagy egyházi jellegű színpadi produkcióknak. Ezáltal a rockoperák, musicalek és zenés-táncos előadások műfajilag egyfajta többletet kapnak, hisz a szakrális tér és a zarándoklatszerű tömeges kivonulás sajátossá teszi a produkció itteni bemutatását.

elmúlt évtizedeket. „Láncon viszik a magyart Konstantinápolyba” – felkiáltással találtuk magunkat a török dúlta

es csatája és az aköré szőtt Gárdonyi-cselekmény elevenedett meg a Hármashalom-oltár színpadán. A rendezői elképzelés mintegy kerettörténetbe helyezte Dobó István (Kelemen Csaba), Bornemissza Gergely (Halmai Zoltán, Gergő szerepében Pintér Kristóf) és Vicuska

Az Agria Nyári Játékok rendezvénytársaság szervezői erről már a korábbi nagy zenés művek előadásakor meggyőződtek, és már 2004 óta tervezgették, hogy Csíksomlyó nyergében is előadják az Egri csillagok történelmi musicalt. A Gárdonyi Géza regénye nyomán létrejött zenés-énekes színpadi mű bemutatása volt Erdély egyik nagy nyári eseménye. Már a péntek esti, teljes értékű főpróbát is több száz néző kísérte figyelemmel, a szombat esti erdélyi ősbemutató pedig a nézők száma az ötvenezretet is meghaladta.

Várkonyi Mátyás, Béres Attila és Moravec Levente produkciója a korábbi tömegjelenetes, fény- és hanghatású rockoperáktól eltérően műfajilag más volt. Egy szikrázó kardok, tűzjátékok és ágyúdörgések tűzdelte musicalt, próza és dalkettőtst kapott a közönség. Eger várának védelme, a magyar történelem 1552-

(Kascák Dóra és Farkas Vera), illetve az amulettjéhez ragaszkodó Jumurdzsák (Tunyogi Péter) legendáját. Először a börtönéletben megkeseredett Dobót és az őt meglátogató felnőtt Gergőt láttuk, akiknek baráti beszélgetésük elevenítette fel az Egri vár dicső diadalmát, az

magyar időkben. Gergő és Vicuska gyermeki barátságából kifejlődő szerelmi történet, az ármánykodó török és az ellenálló magyar, az ellenségeskedésen felülrekedő anyai szeretet, az összefogás és kitartás – ezek a vezérgondolatok uralták Csíksomlyó nyergét szombat este. A közönség egy-egy fordulatosabb jelenetnél tapsal fejezte ki tetzését, a minden porcikáját megrázó cigány Sárközi (Rác János) mókás dalait rendszerint taps kísérte. A végző nagy csata az asszonyok fegyverragadásának, a vitézek, Ceceyné és

Dobó hazafias helytállásának dicső jutalmával zárult. A Kissomlyó-hegyen elhalványuló, Eger vára alatt gyűjtött kifüstölötűzek hirtelen kialvása már jelezte a török visszavonulást és a magyar győzelmet.

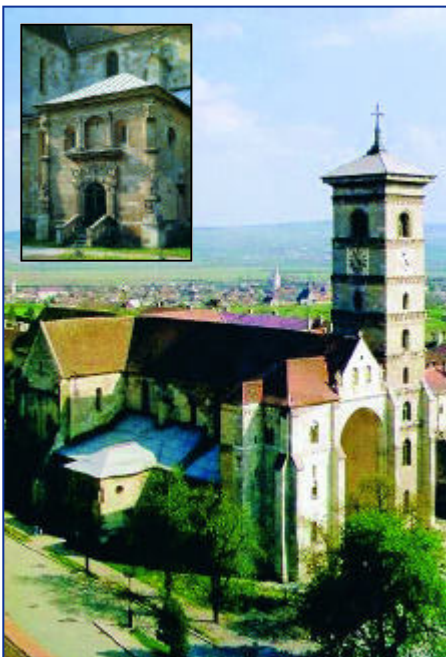
Bár a baljós török uralom kifejezésére rendezői fogásból elhangzott Csíksomlyó neve kissé kakukktójas volt a prózai szövegben, a produkció végén Ceceyné történelmi szerepéből kilépve Saárossy Kinga jelenünkről szóló gondolatai zárták a produkciót:

„Üzenettel jöttünk. A hit, remény és szeretet üzenetével. Hit abban, hogy az

összefogás eredményre vezet. Hit önmagunkban, hit testvéreinkben. Remény a magyar nemzet felemelkedésében. Hogy mások érzékenységének megsértése nélkül kezét nyújthatunk egymásnak. Szeretet, amely összefűz bennünket, Felvidék, Délvidék, Kárpátalja, Erdély, Székelyföld és az anyaország magyarjait. Hisszük, bízzuk és reméljük, hogy Székelyföld autonómiaörelkévei mihamarabb beteljesülést nyernek. Ehhez az kell, hogy mindenki nap mint nap megtegye, amit tud, lelkiismerete szerint.”

Antal Ildikó

A Gyulafehérvári Főegyházmegyében harmadjára került sor Lelkipásztori Napok megszervezésére. Témája az Élő reménység című egyházmegyei pasztorális terv harmadik szakaszának bemutatása, melynek évi mottója: Életünk válasz Jézus Krisztus hívására volt.

Egyházmegyénk ezeréves fennállásának megünneplésére az „élő reménység” jegyében immár két éve úton vagyunk. Tudjuk, hogy a reményvesztettség és a negatív világszemlélet úgy társadalmunkban, mint a krisztushívők életében jelen van. De nem csak ez, hiszen a re-

Lelkipásztori napok a Gyulafehérvári Főegyházmegyében

Jakab Antal Tanulmányi ház, Csíksomlyó, 2006. szeptember 4–6.

2004–2009. előkészületi évek az egyházmegye ezeréves fennállásának megünneplésére

Nemeshegyi Péter SJ

mény jelei mindenhol felfedezhetőek. Ezekből új élet fakad, amikor Jézus Krisztushoz csatlakozunk, hitünket, reményünket a gondviselő Atyába helyezzük, és így vállaljuk fel hétköznapi életünket, szervezzük és működtetjük intézményeinket, éljük meg közösségi létünket. A pasztorális terv első szakaszában személyek, családok és közösségek bevonásával a helyes Istenkép és a reális énkép kialakítása volt a cél, a második szakaszban pedig annak megtapasztalása, hogy életünk árnyoldalai ellenére is remélhetünk a szerető Istenben. Most, amikor egy lépéssel tovább mentünk, célunk Jézus Krisztus benső ismerete és szeretete volt, melyből természetfölötti remény születik, és döntés (megújított döntés) az Ő követésére, nemcsak személyes, de családi és közösségi életünkben is.

A Lelkipásztori Napokra a szervezők meghívták a papokat és világi munkatársait, hitoktatókat, szerzetesrendek, lel-

kiségi közösségek tagjait és minden érdeklődőt, hogy egyházmegyénk pasztorációs kihívásait figyelembe véve együtt gondolkodjunk és munkálkodjunk. A rendezvény jellegét három szempont határozta meg: lelki és bibliai alapok, teológiai kritériumok és a konkrét élet, a plébániák pasztorációs valósága.

A tanulmányi napok magyarországi előadói: P. Dr. Nemeshegyi Péter SJ, Blanckenstein György (családpasztorációs) és Dr. Tomka Miklós (szociológus) voltak. A nyitó szentmise főcelebránsa Dr. Jakubinyi György, gyulafehérvári érsek volt, a rendezvényt záró hálaadó szertartást Tamás József segédpüspök végezte.

A jól szervezett rendezvény a tanuláson kívül számtalan örömmel, felfedezéssel is járt. Nemcsak lelki élményeket osztottak meg egymás között a résztvevők és az előadók, hanem évszázados falakat is bontottak le az egyházi státusok: papok és hívek, szerzetesek és világban élők között. Dr. Tomka Miklós szociológus kiváló társadalmi rálátása az aktuális problémákra viszont sokak számára pályakorrekcióként hatott a saját útkeresésben.

CSIBI MÁRTA

Globalizáció

Keresztény szemmel a nemzetközi nagytőkéről

Mi a globalizáció? A globalizáció fogalma: „misztérium”, titokzatos, nehezen meghatározható, írja kissé fellengősen Almási Miklós, e kérdésről szóló könyvének bevezetőjében. (Almási Miklós: *Üveggolyók. Bp. 1998. Helikon. 5. o.*)

A fogalom és a valóság sokrétűségét az alábbiakban jellemezhetjük:

– **a globalizáció a PÉNZ ISTENÍTÉSE, és imádása;**

– **a pénzimádás által a világhatalom megszerzése;**

– **a pénz az ISTEN: s minden a hatalma alá kerül, azaz áruvá lesz: az ember, a lelkiismeret, a becsület, a szentség, vallás, hit stb... minden eladó a globalizációban! A templomokat a tözsdék váltják fel. Egyfajta illuzórikus vallás ez, amely egy „ÚJ VILÁGREND” ígéréseben babonázza meg az embereket.**

– **a globalizáció jelenti gazdaságilag a pénz, az információk és az áruk szabad áramlását az egész világon. Nem számítanak többé az országhatárok, az egyes népek kormányai, sőt a kontinensek sem. A mamutvállalatok világméretű terjeszkedése átnyúlik határokon, világrészekben, s a tőke piaca dirigálja az államok költségvetését, s a lakosság életkörülményeit.**

A hatalmas „tőkés társaságok”, a „megagyárak”, a „mega-kereskedők”, a „globális intézmények” és a nagybankok gazdasági hatalma, fegyveres hódítás nélkül, maga alá gyűri az államokat. A világ 50 legnagyobb „tőkés társasága” 1991-ben nagyobb jövedelemre tett szert, mint a világ száz legkisebb országának termelése. (David C. Korten: *Tőkés társaságok világalma. Bp. Kapu. 1996. 270. o.*) A világ 300 nemzetközi legnagyobb társaságának a kezében van a világ termelőtőkéjének egynegyede. – A világ 50 legnagyobb kereskedelmi bankjának összes tőkéje a világ termelőtőke állományának 60 %-a! (uo. 207. o.)

Ezek a mamutcégek lemondanak az emberekről is, de a piaci versenyről, a pénz hajszásáról soha! Arra töreksenek, hogy az automatizálással és a versenyképesség mesterséges szabályozásával, minél kevesebb munkaerővel minél több profitot szerezzenek. 1980–1995 között több százezer és millió munkást bocsátottak el, s tettek munkanélkülivé. Ezek megélhetésének terhét az államkasszára hárították át! Az elbocsátások minden indoklás nélkül történtek!

Amerikában és más országokban is tönkretették a farmereket, a kiskereskedőket, a kisebb ipari cégeket és bankokat; azáltal is, hogy ezek

a nagy tőkeerejű társaságok és bankok még egymással is fuzionáltak (egyesültek), az árakat leszállították, s versenytársaikat lehetetlenné tették, elnyelték.

A globalizáció folyamatában létrejött óriás gyárak, kereskedelmi társaságok és bankok, át lépve az országhatárokon, szinte teljesen befolyásuk alatt tartják az egyes országok kormányait, költségvetését, a lakosság életszínvonalát, a munkahelyek számát stb...! S ezeken keresztül a társadalmak világnézeti és erkölcsi gondolatvilágát, mindennapi életét. „Egy elfajult rendszer zsarnokságának a csapdájába estünk, – írja Korten idézett könyvében – amely már az emberi irányítástól függetlenül működik. Saját parancsait követve e rendszer életünk legfontosabb dolgai felett vette át az uralmat, azt követelve tőlünk, hogy álljunk alapvető céljának, a pénzszerzésnek és pénzteremtésnek a szolgálatába.” (uo. 277. o.)

A globalizáció világjelensége tehát közveszélyesen embertelen.

Hogy embertelenségét jobban megérthessük, először egy példaértékű eseten kell elgondolkodnunk. Az 1990-es évek elején egy amerikai világégen 35 millió dollárért vásárolt meg egy szupermodern számítógépet azért, hogy a tokiói tözsdén 2 másodperces előnnyel megmenekülhessen egy részvényzuhanástól. 35 millió dollár 2 másodpercért! Megdöbbenésünket fokozza az a megfontolás is, hogy ennek a tőzsdéi spekulációnak a dollármillióit egyszerű, munkahelyükért remegő emberek ezrei termelték meg! Valójában tehát a pénzemberek nem is a pénzüikkel spekulálnak, hanem verejtékező dolgozóik sorsával játszanak! Mélyítve azt az egyre mélyebben tárgony szakadékot, ami a nagyon gazdag és a nagyon szegény emberek között feszül.

A gazdasági fejlődés mákonyával elbódított társadalmak egyre magasabb életszínvonalat igényelnek. Ezt használják ki a világcégek, nem az illető ország javára, hanem a maguk hasznárára. Egyszer befektetik a pénzüket, másszor visszaveszik, amint a világgpiac ingadozásai azt diktálják nekik. 1999. február 15-én mondta be a Magyar Rádió, hogy a külföldi befektető cégek januárban másfél milliárd dollárt vittek ki az országból. Emiatt veszélyben van az ország költségvetése, és fékezni kell az áruforgalmat, s a lakosság fogyasztását. A globalizált világcégek így tehetnek tönkre néhány év alatt országokat, buktathatnak meg kormányokat, súlyos mértékben befolyásolhatják a népesség fogyását vagy

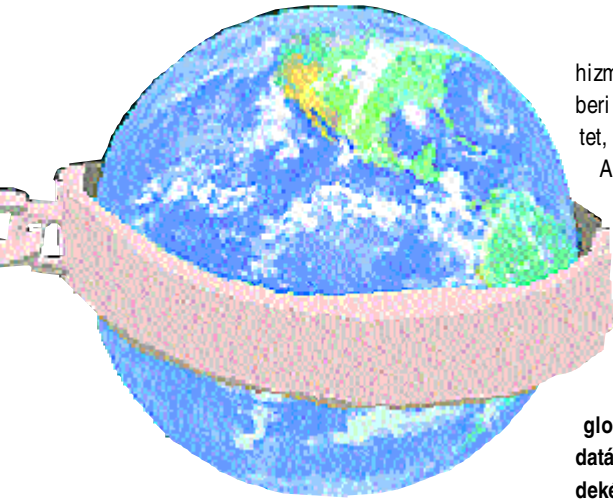
szaporodását, lezüllesztethetik az erkölcsöket, terjesztik a kábítószereszt stb...

A pénz így válik világhatalommá, melyet majd az egyetlen Világkormány birtokol. A Világkormány pedig a Világkatonaság és a Világrendőrség segítségével tartja sakkban a világpolgárokat, ha netán vallási vagy nemzeti öntudatuk által vezetve, tiltakoznának a globalizáció brutalitása ellen! Addig, míg ezek az eszmék teljesen kihálnak. A globalizáció embertelenségére élesen világít rá az a szomorú tény, hogy világszerte a gyermekekre is kiterjeszti hatalmát. **A globalizáció egy „Új Világrendet” akar megteremteni, melynek jövődö polgárait már most akarja kinevelni: a harmadik világban rabszolgassággal, a fejlettebb országokban pedig a „Gyermekek jogai” című ENSZ határozattal.**

A gyermek ugyanis olcsó munkaerő. Ezért a harmadik világ országaiban üzemi munkára kényszerítik rá őket. Hozzávetőleges becslések szerint kb. 100 millió kiskorú gyermek végez gyári munkát különböző országokban. Sokakat közülük a cégek emberei egyszerűen elraboltak, vagy hamis ígéretekkel elcsábítottak otthonuk szegénységéből. De nem kicsi azok száma sem, akiket a nyomorgó szülők adtak el gyári munkára. A szegény emberek, 10–14 évesek, szinte rabszolgasorsban élnek, riasztó munkahelyi körülmények között. Többségükben leányok, akikre férfiak felügyelnek a gyárakban; ha nem megfelelő a munkatempójuk, ütök-verik őket, sőt izzó vassal bélyeget is égetnek a bőrükbe. Keresetük csak az éhhaláltól menti meg a szerencsétlenséket. (David Korten: *Tőkés társaságok világalma. Bp. 1996. Kapu. 284–85. o.*)

Ki hitte volna, hogy az ókori rabszolgatartás a XXI. század elejére újra felvirágzik? Méghozzá a modern emberi kultúra „fejlődésének” a nevében, s a globalizációs világcégek kivitelezésével! A fejlett országok ifjúságának szellemi rabszolga sorba süllyesztéséről az Egyesült Nemzetek Szervezete gondoskodik. A nemrégén hozott ENSZ-határozat a „Gyermekek jogai” címet viseli; ezt a szemfényvesztő dokumentumot már csaknem másfélszáz államfő elfogadta, természetesen országuk lakosságának a tudta és beleegyezése nélkül. Ez a határozat ugyanis olyan durva és aljas beavatkozás minden ország legfelsőbb belügyébe, hogy a lakosság sehol sem szavazta volna meg elfogadását.

A szemfényvesztés azzal kezdődik, hogy a gyermekek „jogait” az általános emberi jogok gyakorlásának a keretében illesztették bele. Majd

az ámítás ott folytatódik, hogy minden 10 éven felüli gyermeknek a felnőttek jogait biztosítja, még szüleiével szemben is! A 10 éves gyerekek joga van pártot alapítani, a szülői nevelést visszautasítani, pert indítani, akár szülei ellen is; – és ez már némi fejlődés a volt kommunizmus-hoz viszonyítva, mert ott „csak” föl kellett jelenteni a gyerekeknek a szüleit... A gyermekek jogait az állam fogja garantálni és megvédeni, már amíg lesznek egyáltalán államok.

A gyermekek nevelését is globalizálják; ezt a tömegkommunikációs eszközök – rádió, tv, Internet, sajtó – végzik, melyek ugyancsak a világcégek kezében vannak, mint maga az ENSZ is. A műholdak segítségével az egész földre szétsugárzott műsorok ontják majd a mocskot, az erőszakot, s a gyűlölet fertőit, miazmáit. Nem nehéz elképzelnünk, milyen erkölcsű generációk nőnek fel így az ENSZ törvényes védelme alatt! Világpolgárok agyimosott tömegemberek lesznek, akik az „emberi jogok” maszlagának elfogadásakor nem veszik észre, hogy végzetes szellemi és erkölcsi rabszolgaság bilincseibe verték őket.

A globalizáció „Új Világrend”-jének megvalósulásával, egy világanarchia baljós képe sejlik föl minden egészségesen gondolkodó ember előtt. *Forrás: (Pat Robertson: Az új világrend. Bp. 1993. – 238–239. o.)* **A globalizáció hatalomszerzésének nemcsak politikai, hanem kulturális célkitűzése is van: uralkodni a tömegek és az egyes emberek gondolatvitelén és szellemi életén egyaránt. Ennek a törekvésnek áll útjában a személyes Isten hite, s az egyes népek nemzeti öntudata.** A legtöbb ország állammá alakulásában ez a két tényező együttesen hatott, mint nálunk magyaroknál is, első szent királyunk személyében és életművében.

A globalizációs világrend tehát kulturális téren először is egy ún. „világvallás” megalkotásában fáradozik. *(Pat Robertson: Az új világrend. 1993. Bp. 193-235. oldalak)* Ebben az új vallásban nincs személyes Isten, és mindenkire kötelező az erkölcsi értékrendje. Valami ködösen értelmezett „világszellem” létezik benne csupán, melynek minden ember a hordozója. Ez a budd-

hizmusból kölcsönvett szemlélet tagadja az emberi lélek halhatatlanságát és a halálon túli életet, melyben az Isten egyszer mindenkit megítél. A ködös „világszellem” tudata ezért lerombolja az emberi személy tudatát és méltóságát is, s ezáltal felelőtlené, a vaksors áldozatává teszi őt. Így telik meg a világ az önállóan gondolkodású tömegemberek milliósával, akiket a globalizáció irányítói kényük-kedvük szerint manipulálhatnak.

Főként az iskolák és a médiák végzik a globalizációs „agymosást”, a társadalmak tudatának átalakítását, a világvallás elfogadása érdekében. Az óvodától az egyetemig ún. értéksemleges szellemben tanítanak. Nem érték többé az Isten, a haza, a család, a lelkiismeret, az erkölcsi rend stb... Csak egy érték van: e rövid, földi élet örömeinek önző és gátlástalan kiélvezése! Mindenféle vallásos jelképet hivatalosan kiltanak az iskolákból, s a közintézményekből. A közelmúltban pl. a katolikus német bajor tartomány iskoláiból kellett eltávolítani a feszületeket. Az új világvallás alkotói felhasználják az ökumenizmust is, fölhívítva ezáltal az egyes vallások tanítását és követők hitét. Az 1994-ben Rómában tartott Vallások Világkonferenciáján, melyen három bíboros is részt vett, – katolikus, mohamedán, buddhista, hindu stb. elmélkedések és imák hangzottak el a különböző istenségekhez; egy vallásos naptárt is kiadtak, melyben a katolikus ünnepekből csak Vízkereszt, Karácsony, Húsvét és Pünkösd volt feltüntetve!

A világvallás terjesztésének szolgálatába állították a milliárdos elitet a szórakoztató ipart is, melyben a főszerepeket a televízió, a rádió és a zenei együttesek játsszák. Kinevelték hát az együttesek mellé az énekes szupersztárokat, akik a világvallást szórakoztatva népszerűsítették a fiatalok körében. Olyan világról énekeltek, amelyben nincs Isten, nincs menny és pokol, nincs bűn és erény, se magántulajdon. Csak öröm van és élvezet. Ezek a sztárok azzal dicsekedtek, hogy Jézusnál is népszerűbbek, hiszen dalaikat százmilliók énekeltek világszerte, s közben elvesztették istenhitüket. Csak mellékesen jegyezzük meg, hogy a magántulajdon eltörléséről izzó lelkesedéssel daloló John Lennon 250 millió dollárt hagyott tragikus halála után japán feleségére.

A tömegkoncertekből alakultak ki később a diszkók, melyek hetykén szórakoztatják a fiatalokat; a rock és a kemény zene semmitmondó szövegei és zaklatott lármázásai már az óvodától kezdve beivódnak a gyerekek érzésvilágába. **Nem is veszik észre, hogy ezek a mulatozások elrabolják vallásos hitüket, tönkreteszik idegrendszerüket, s a paráznaság és a kábítószeres rabságába sodorják őket. A pénzimádás hatására a milliárdosok a vagyon rabjai, örültjei lesznek. A gazdag és a szegény népek között egyre jobban elmélyül a szakadék.** Tartani kell a nyo-

morgó milliók világméretű lázadásától. Ennek a csitítására szolgálna először is a világvallás ernyesztő hatása. **Ezt a célt szolgálja azután az a program, melyet 1995-ben dolgoztak ki San Franciscóban tartott konferenciájukon a világ milliárdos elitjei. Lényege ennek így foglalható össze: „Az elkábító szórakozás és az elégséges táplálék megfelelő keverékével lehet majd elérni, hogy a világ frusztrált lakossága ne lázadjon föl, s elégedett maradjon.”** *(H. Peter Martin-Harald Schumann: A globalizáció csapdája. 1998. Bp. Perfekt Kiadó. 12-13. oldalak)* A világvallás tehát a népámitás egyik eszköze lesz, az elkábító szórakozás mellett!

A globalizáció másik támadása a nemzeti öntudat ellen irányul. Az információk és az áruk szabad áramlásának jelszava mögött, az országhatárok lebontására, a nemzeti kultúra sajátosságainak, s a történelmi múltnak az elsorvasztására törekszik. A technikai fejlődés jóvoltából a műholdak segítségével minden ország élete megfigyelhető, s a médiákon keresztül mindenki lakásában ott van szinte az egész világ... Nincs hát értelme – mondják – a hazafiaskodásnak, hiszen az egy emberiség polgárai vagyunk mindannyian. Sajnos, az emberiség soha nem lesz egygyé!

Nem szabad engednünk a kísértéseknek. Az embert mint szociális lényt, a legszentebb szálak kötik teremtő Istenéhez, szüleihez, a szülőföldjéhez és népéhez, melyből ősei által származott. A „világpolgár” dekadens jelenség, értéksemleges valaki, aki éppen ezért veszélyes lehet a társadalomra. **Nem szabad engednünk istenhitünkől és nemzeti öntudatunkból. Nem tagadhatjuk meg emberi és magyar életünk gyökereit: az Istent és a hazát!**

Nem engedhetjük, hogy már a „magyar” szó is megvető jelzővé váljon! Hogyan lehet az, hogy ha valaki saját hazájában, Magyarországon magyarnak vallja magát, az eleve gyanús lesz, majdhogy nem ellenségként kezelik saját hazájában!? Miközben a szomszédos népek valóban túltengő sovinizmusukkal kérkednek és ellenünk vannak.

A globalizáció minden emberi és magyar értéket elnyelő érvényesülésétől ezeréves keresztény hitünk és múltunk öntudatos vállalása ment meg bennünket.

V elencében született 980 táján, előkelő patricius családból. Ötévesen halálos beteg lett, szülei az Úrnak felajánlották, elvitték a Szt. György szigetre az új bencés kolostorba, ahol az apát és a szerzetesek imájára meggyógyult. Ráadták a fekete szerzetesruhát, bevezették a szerzetesi életbe és kiképzésére is nagy gondot fordítottak. Váratlanul érte a hír: atyja, Gellért a Szentföldön vértanúhalált szenvedett. Társai 25 évesen perjellé – házfőnökükké – választották. Apátja később Bolognába küldte felsőbb tanulmányokra. Szíve a Szentföldet vágyta látni. Betlehemben Szt. Jeromos műveit akarta tanulmányozni.

Néhány társa csatlakozott hozzá. Az Adrián Istria felé hajózva 1015. február közepe táján a bóra (szélvihar) elől a Szt. András szigeten találtak menedéket. A gondviselés itt hozta össze öt Razin (Gaudencius) pannonthalmi apáttal, aki Rómából visszatérőben nagy nehezen győzte meg, hogy kalandos útja helyett jöjjön Magyarországra és hirdesse az evangéliumot. A horvátországi Karszton és Velebiten átvágva először Bonipert pécsi püspöknek, majd Anasztáz pécsváradi apátnak volt vendége. Ők ketten vezették Székesfehérvárra István király elé. Nagyboldogasszony napján a király felkérésére a „Napba öltözött Asszony”-ról mondott beszédét. A szent király éles szeme rögtön felfedezte benne „a Gondviselés választott edényét”, nyomban meghívta esztergomi udvarába és rábízta Imre herceg oktatását-nevelését.

Hét éven át bevezette Imrét a kor minden egyházi és világi tudományába (az ún. „hét szabad művészetbe”) és az életszentség titkaiba is. Hét év után (1023-ban) a bakonybéli kolostorba vonult vissza pihenni és csendesen szemlélődni. Ima, böjt, virrasztás, tanulmányok töltötték ki idejét, de barátságos, legendás kapcsolata lett a természettel is (a kunyhójába menekülő szarvasborjúval és a megszelídített farkassal is...)

Szt. István király egyházalapító munkálkodása nyomán Ajtony legyőzése után (1028 táján) a Tisza-Marosszög számára a marosvári (ma: Csanádi) püspökség élére rendelte Gellértet és megbízta annak megszervezésével. Papokat, szerzeteseket, munkás szolganépet gyűjtött maga köré. Várost, székesegyházat, kolostort építettek. Ő maga szinte mindig úton volt: prédikált, keresztelt, vigasztalt-bátorított, templomokat épített, plébániákat alapított, híveit istenfélelemre és Szűz Mária tiszteletére szoktatta, nevelte. (A Boldogasszony, Nagyasasszonyunk nevet ő terjesztette el a hagyomány szerint.) Összegyűjtött vagy harminc magyar fiatalembert és megkezdte velük a „bennszülött” papnevelést, hogy ők már magyar nyelven hirdessék az igét népünknek. Szt. Gellért munkálkodása idejére esik az első ma-

Szent Gellért a főváros első védőszen-tje

Budapest látképétől elválaszthatatlan Szent Gellért szobra, a főváros első védőszen-tjének, vértanújának, de az egész megtérő magyar nép apostolának alakja.

Szent Gellért Szent István király előtt

A lázadó pogányok megölik a papokat

gyar iskolák szervezése. Csanádot kulturális központtá tette. Könyvekkel, jól képzett iskolamesterekkel látta el.

Szent Imre (+1031) herceg, majd Szent István király (1038) halála után az idegenpártoló, laza életű Orseoló Péter (1038–1041), majd Aba Sámuel (1041–1044) uralkodása alatt nagy próbatétel érte a fiatal magyar kereszténységet: zavaros állapotok következtek. Pétert elűzték. Aba Sámuel megöletett ötven nemeset Marosvárott 1044 nagyböjtjén, akik elégedetlenkedtek vele szemben. Gellért keményen a király fejére olvasta szörnyű vétkét, nem koronázta meg, és megjövendölte gyors vesztét, ami be is következett hamarosan. A német fegyveresekkel visszatérő Péter ott folytatta, ahol abbahagyta. Két év múlva elűzték újra. A Vata vezetése alatt álló pogány tömegek ezerszármra özönlöttek az idegenekből hazatérő Vászoly-fiak – Endre, Béla-hercegek elé, követelve a templomok lerombolását, a keresztények legyilkolását.

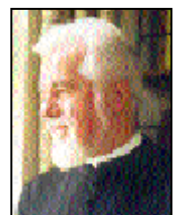
Gellértben régóta élt a vértanúság előérzete. Székesfehérvárra, majd onnan Bod (Béda), Benete, Beszteréd, Modesztus püspöktársai-

val, Szolnok ispán és nagyszámú keresztény nép kíséretében a pesti révhez indultak, hogy a közeledő hercegeket üdvözöljék, akiket hazahívtak az ország vezetésének átvételére. – Útközben Diósd templomában még misézett, megáldoztatva társait, kivéve Benetát, és megjövendölte nekik vértanúságukat.

1046. szeptember 24-én, a reggeli mise után a Sas-hegy és a Kelen-hegy nyergén át a pesti révhez érve zajongó pogány tömeg közárparral fogadta őket, Bód püspök halt meg először, de megsérült

Beszteréd is. Gellért azonban ép maradt és a Mester példájára ellenségeiért imádkozva áldást hintett rájuk kitaróan. Ez még jobban felfőszította a pogányokat, s kocsijukból lerángatva, a hegy ormáról a mélységbe taszították. Mivel még élet volt benne, lándzsával átdöfték mellét és fejét egy kősziklán összetörték. Szolnok ispán lovával a Dunába ugratott, és egy halász ladikjába keredzkedett, de a pogányok fenyegetésére félelmében az megölte, leszúrta. Gellért testét a pesti Boldogasszony-templomban (ma: Belvárosi Főplébánia templom) temették el ideiglenesen, majd néhány év múlva a marosvári székesegyházba vitték. A magyarság tüzes lelkű apostolának tisztelete egyre jobban terjedt.

1083-ban Szent VII. Gergely pápa megbízásából Szent László király szentté avatta Szent Istvánnal és Szent Imrével együtt. 1092-től (Szabolcsi Zsinat) vigiliával kötötte össze ünnepét a magyar nemzet.

BAJCSY LAJOS
ESPERES-PLÉBÁNOS

Boldogasszonyfalva – Frauenkirchen

A hegyeshalmi határátke-
lést követően, úgy tíz
kilométer megtétele
után, a szélmalomok erdeje
előtt letértünk a sztrádáról, és
innen 11 km-re fekszik
Frauenkirchen vagyis Boldog-
asszonyfalva. Az úton nem le-
het eltévedni, és ahogy mond-
ják „torony irányt” kell menni.
A kis házak közül kiemelkedik
az 53 méter magas kéttornyú
barokk templom. A templom
mögötti autóparkolóból elő-

keretében láthatjuk a régi esz-
közöket, amiket a mindennapi
élethez használtak, mint a ru-
ha- és cipőkészítéshez, a fa-
megmunkáláshoz és a borké-
szítéshez szükséges eszközö-
ket. A régi konyhai tárgyak és
a terített asztal nagyanyáink
világát idézik. Az ismertető
szöveg kétnyelvű, német és
magyar. TV állandóan sugá-
rozza azt a filmet, amely a fe-
rencesek mai életéről és fel-
adatairól szól. Külön kis ká-

ször az érdekes megoldású kál-
váriát láthatjuk. Kis domboc-
sán, csigavonalban állnak a stá-
ciók. Sajnos lánc zárta utunkat,
és nem mehettünk fel.

Az egyhajós impozáns mé-
retű, búcsújáró templomot az
Eszterházyak építették újjá, és
most is kitűnő állapotban van.
Barokk főoltárán Szent István
és Szent László szobra áll, kö-
zöttük a 600 éves 66 cm magas
hársfából faragott Mária kegy-
szobor. A templom mellett áll
a ferences rendház. Itt kiállítás

polna, az elmélyült imádkozásra
alkalmas.

Aki a Fertő tó környékén jár,
feltétlenül keresse fel Boldog-
asszonyfalvát, mert a kegyhely
áhítata mellett, az ott látottakkal
ismeretei is
gyarapodhat-
nak mindaz-
zal, aminek
leírására itt
már nem volt
elégg hely.

NÉMETH ANDREA

Szent Kereszt
POSZTER

Fotó: Németh Andrea

Emlékezés Szegedi Molnár Géza festőművészre

Száz évvel ezelőtt született Szegedi Molnár Géza festőművész, aki gazdag témaválasztékából legkiemelkedőbbet a templomi freskóival és oltárképeivel alkotott. Már fiatalon megbízást kapott: 1932-ben a csegöldi, 1937–1938-ban a nyírbátori, 1941-ben Kispessten, a Wekerle-telepen a Szent József plébániatemplom 300 négyzetméteres belsejének freskótervezésére és megfestésének munkáira. Ezt követték 1952 és 1959 között Debrecenben a görög katolikus templom képei, és közben 1953–1954-ben Nyírbrányban, 1955-ben Nyírtilisen, 1956-ban Nyíregyházán, 1957-ben Tímárban és 1958-ban Nyíradonyban görög katolikus templomfalak és oltárképek alkotása. A háború után kikiáltották klerikálisnak, és kollégái még előszeretettel meg is erősítették, mert abban az időben ez így működött, mellőzött volt a sajtó által is. A centenáriumi évforduló kapcsán felkerestem Budafokon élő fiát, a neves színész parodistát. Elmondta, hogy a kilencvenedik évfordulót saját rendezésében, a Wekerle-telepi Szent József templomban nagyon szépen megünnepelték, de idén hivatalosan senki sem kereste meg, különben is a politikai élet olyan zajos, hogy azzal nem érdemes felvenni a versenyt. Tizenegy évvel ezelőtt kezdte feldolgozni édesapja munkásságát. Hiszen az ő pályája is szép ívben indult felfele, és akkor érte a bécsi reptéren a terrorista lövése. Évekig a kórházi kezelések és fájdalmak között lebegett. Meghízott, de volt annyi ereje, hogy tolószékben ülve húsz kilót leadott. „Nem kell enni, és lefogytam – mondta, majd így folytatta: Most remekül élek, szeretem az otthonom, jó baráti köröm van, amit kívántam az élettől, megkaptam, siker, színpad, szerelmek, pénz, minden megvolt.

Gyerekkoromban a vasút volt a szerelmem, és a háború miatt nem kaphattam meg, úgy gondoltam, most van itt az ideje, és megépítem a kilenc méter hosszú többszintes terepasztalomt.” Álljanak itt a legszebb gondolatok, amit egy fiú írhat az édesapjáról.

NÉMETH ANDREA

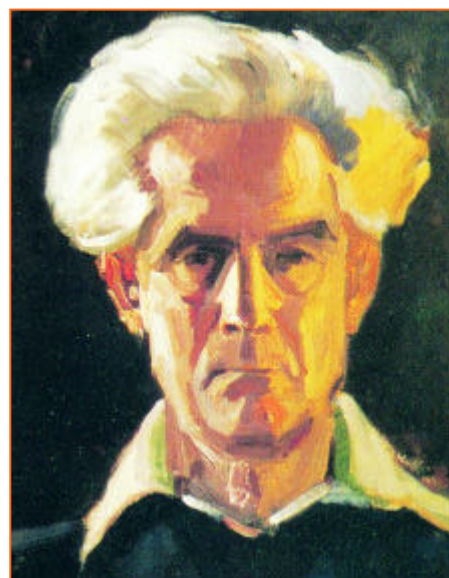
Apám, a festőművész

Kisgyerekként, első eszmélésemkor már hófehér haja volt. Sudár termet, szigorú arc, de huncutságokra mindig kapható. Vonzó külseje ugyanúgy Isten adománya volt, mint kivételes tehetsége. Külsőségekre azonban nem adott sokat.

Kijárta az élet kemény iskoláját. 1906. február 21-én Szegeden született egy elszegényedett család tizenötödik (!) gyerekeként. Ő volt a legfiatalabb. Dorozsmán lakott és Szegedre járt gimnáziumba. A község „öszöndíjával” jutott el a Képzőművészeti Főiskola felvételi vizsgájára, ahol Burghard Ágost azonnal felvette, amikor meglátta csodálatos rajzait.

Római tanulmányútjáról hazatérve házasodott meg Csegöldön, 1932 nyarán. Azért ott, mert éppen a templom freskóit festette. Annyira nem szerette a nyilvános szereplést, hogy amikor a pappal és a két tanúval bevonult az ifjú pár, apám bezárta a templom ajtaját és a kulcsot zsebre tette.

Ezután Pesten telepedett le az Akácfa utca 59. szám alatti ház legfelső emeleti óriási-műtermében. Egy korabeli újságíró a következőket jegyezte le: „Késő este van. A gyér világlátású, de tiszta lépcsőházban baktatok fölfelé. Megállok pihenni. A festők mind magasan

Ifj. Szegedi Molnár Géza

laknak. Közel a Jóistenhez... Egy ajtó sötétlik előttem titokzatosan. Szegedi Molnár Géza festőművész mosolyogva nyitja ki. Őles karcús alakja, mint a szálfá, tűnik elő a hirtelen kivetődő világosságban. Köröskörül hatalmas vásznak. A művész közvetlen melegséggel beszél képeiről, és szidja a keretezőket..."

Bizony apám elég szabad szájú volt. Hirtelen haragjában nem fékezte magát. Káromkodott, ha kellett, végtelen cifrázattal, ahogy csak a magyarok tudnak. De a felszín alatt mély érzésű lélek lakott.

Később a Nagymező utca 8. egyik műte-remlakásába költözködtünk. 1945-ben, Budapest ostroma után, amikor fölmerészkedtünk a pincéből, siralmas látvány fogadott. Sérült bútorok, képkeretek, égett olajfesték szag. Lakásunk belövést kapott, a vásznak szakadtan lógtak a falon. Elöttem van most is apám sápadt arca, életművének roncsait nézve.

Azután nekilátott keményen saját műveit restaurálni. Egy év leforgása alatt csodát tett. Minden festménye a régi fényében ragyogott. Mesterien értette a dolgát. Ezzel egyidejűleg alkotott is. Gyakran járt át Budára, és festette a romokat a Királyi Várban, a Tabánban, a Dunaparton. Ez a húsz részes sorozata történelmi

jelentőségű. Munkabírása élete utolsó napjáig, 1970-ben bekövetkezett haláláig emberfeletti volt. Munkásságának a gerincét a freskófestészete reprezentálja.

A freskó a legnehezebb festészeti műfaj. Óriási falfelületeket hatalmas kompozíciókkal

benépesíteni igen összetett feladat. Apám először ceruza- vagy szénvázlatokat készített. Azután a festőállványán ugyanazt színekben is megvalósította, rendszerint több változatban, teológussal megbeszélve a részleteket. A végleges változatot a műterem óriás falain hatalmas papír kartonokra nagyította speciális technikával. Az óriási szénrajzokat felvitte a már előre beállványozott templom belsejébe, és a kompozíciót átnyomta a friss

nedves vakolatra. Ekkor kezdte csak a végleges színes festést. Itt tévedni nem lehet. Nincs javításra lehetőség, mert a festék mélyen beivódik a vakolatba. A mennyezeteket csak hanyatt fekvé lehet festeni, miközben a művész arcába visszacsorog a festék. Embert próbáló nehéz munka ez fizikai értelemben is. Ezért értékes egy szép freskó.

Temperaképeit ezzel szemben villámgyorsan készítette, olajfestményein kényelmesebben dolgozott. Általában egy-egy művével, úgy emlékszem, gondolatban sokat foglalkozott. Ehhez képest a megfestést könnyedén, gyorsan letudta.

Apám személyiségéről nehéz beszélni. Távolsgártartása ellenére általában szerették és nagyon tisztelték. Sokat foglalkozott filozófiával, művészettörténettel, társzművészetekkel és az emberi, állati anatómiával. Mélyen vallásos volt. Az emberiség nagy könyvét, a Bibliát betéve tudta. Szigorú elvei voltak, amelyeket semmilyen politikai rendszer nem kezdhetett ki. Ezért nem tartozott semmiféle izmushoz, iskolához. Rudnay mester tanítványának vallotta magát, de az évek múlásával egyre inkább a maga útját járta. Művészi működésének egyértelműsége, érthetősége és mondanivalója megkérdőjelezhetetlen.

IF. J. SZEGEDI MOLNÁR GÉZA

A III. Református Zenei Fesztivál (2006. június 23–25.). Három nap alatt 30 koncert, előadások, képzőművészeti kiállítás, nyílt szakmai programok, közös éneklés, vásár a Fesztivál 12 helyszínén! Nyugodtan kijelenthetjük, hogy a mintegy 600 református és társceházakhoz kötődő előadóművészek köszönhetően a III. RZF világszínvonalú zenei és kulturális programot nyújtott.

A rendezvény külső helyszínül a Ráday utca Bakáts tér felőli szakasza szolgált. A két színpadon naponta a déli óráktól estig ingyenes koncertek várták az érdeklődőket. Hagyományosan megrendezésre került a vásár, sokadalom, protestáns könyvkiadók, újságszerkesztőségek, kézművesek sátraival és idén először borkóstolóval. Először került sor a Ráday utcában az énekléssel egybekötött esti MÉCSESMENETre (Bakáts tér-Kálvin tér). Erre az alkalomra a Fesztivál logójával ellátott speciális mécseseket készítettünk. Az utcai nézőközönségből igen sokan csatlakoztak a menethez. Ezt követően a Kálvin téri Református Templomban késő esti zenés áhítatot tartottunk tárogatóval, énekkel, rézfúvósokkal és Dr. Szabó István püspök úr Igé hirdetésével. A Bakáts téri Assisi Szent Ferenc Plébánia Templomban az Erkel Ferenc Vegyeskar nagy sikerű, teltházas hangversenye volt hallható Cseri Zsófia vezényletével. A Ráday Gyűjtemény Biblia Múzeuma ismét felajánlotta meghosszabbított nyitva tartását, hogy a fesztivál alatt látogatható legyen. Az Erlin Galériában képzőművészeti kiállítás nyílt a fesztivál alkalmából. Az IBIS Hotel előcsarnoka régizenei kamara-koncerteknek adott helyet, ahol kórusok és rézfúvósok, illetve ének és viola da gamba hangja szólt. A MOM–XII. Kerületi Művelődési Központban kortárs és kamara-szimfónikus- rock-koncertek voltak Vedres Csaba és az After Crying közreműködésével, melyre Gáncs Péter evangélikus püspök is eljött.

Ismét a Zeneakadémia Nagytermében került sor az immár hagyományos vasárnap esti Református Énekek hangversenyre. 250 fős kórus, a szololisták, a karnagyok és az orgonista mellett néhány alkalommal az igazi gyülekezetté egyesült 1000 fős közönség is részese volt éneklésé-

III. Református Zenei Fesztivál

Képes beszámoló Somogyi Györgytől

Ökumenikusan jobb együtt: ezért is hívjuk minden évben a társceházak tagjait vendégnek és előadóművészek egy-

Böszörményi Gergely Bánffy György

vel az előadásnak és a CD kiadványnak. Jubileumi est volt ez, hiszen ötödször gyűltünk össze, hogy az Úr Isten dicsőségére elhangzó énekeket és zsoltárokat hallgassuk és énekeljük.

A három év alatt a Ráday utca a Református Zenei Fesztivál alatt valóban olyan találkozóhelyé vált, ahová már azért is érdemes elmenni, mert barátainkkal, testvéreinkkel, társceházbeliekkel beszélgethetünk hitünkéről, kultúránkról, összetartozásunkról, hazánk és nemzetünk sorsáról.

aránt. Meggyőződésünk, hogy az egymáshoz közel vagy távol élő népcsoportok akkor élhetnek egymással békében, harmóniában, ha megismerik egymás kultúráját, hagyományait, szokásait és közösen ápolják azt. Ennek jegyében voltak velünk most is határon túli testvéreink. (FIRESZ kórus a Felvidékről, a Partiumi Keresztény Egyetem Vegyeskara Nagyváradról, népzeneészek.)

2007-ben a Református Zenei Fesztivált június 15–16–17-én tartjuk. Kiemelt célunk külföldi protestáns közösségek és hazai református oktatási intézmények fiataljainak meghívása és a programokban való részvétele.

Büszkén mondhatjuk el, hogy jövőre a Református Énekek VI. lemezfelvétellel egybekötött koncertet a Művészetek Palotája Bartók Béla Nemzeti Hangversenytermében tartjuk. ZOHNA MÁRTIA ÉS BÖSZÖRMÉNYI GERGELY

A Kárpát-medencei magyar református egyháztestek 2006-ban közösen rendezték meg a Bocskai-szabadságharc és a bécsi béke 400. évfordulójának jegyében a Magyar Reformátusok V. Világtalálkozóját. Az eseménysorozat augusztus 12-én Kolozsváron, Bocskai szülővárosában kezdődött és 22-én Debrecenben zárult.

„Békesség Istentől!” – e szavakkal, a világ minden táján élő, közel 350 000 református lelke nevében köszöntötte Tonk István, az Erdélyi Református Egyházke-

rület ügyvezető főgondnoka a Magyar Reformátusok V. Világtalálkozóját. Hangsúlyozta: nagy szükség van a békére, e zaklatott, felgyorsult világban. Kiemelte: a Világtalálkozó Bocskai Istvánra és az 1956-os magyar forradalomra való emlékezés jegyében zajlik. Tonk István történelmi áttekintésében utalt az 1550-ben Tordán tartott országgyűlés határozatára, amely kimondta: „ki-ki az Istentől neki adott hitben megmaradjon, és egyik vallás a másiktól semmi ürügy alatt ne zavartassék!” A tordai határozat lehetővé tette, hogy Erdély központi fekvésű, legjelentősebb városában, Kolozsváron is meginduljon a reformáció. Mint mondta, 1604-től 1691-ig, csaknem egy évszázadon át tartott Erdélyben a református fejedelmek uralma. Első a sorban Bocskai István, Kolozsvár szülőtte, a legnagyobb hadvezér Hunyadi János után. Győzelmes török elleni hadviselés után a császár ellen indított szabadságharcot a hajdúk élén. A diadalmas szabadságharc két esztendeje átitatta egész Erdély és Magyarország protestáns népének lelkét azzal a meggyőződéssel, hogy Bocskai István a szabadságra vezető Mózese a népnek. Két ország népe Bocskaiiban beteljesülve látta azt, amit Kálvin az Istentől rendelt szabadítóról tanított.

Beszédében utalt a fél évszázaddal ezelőtti történet szabadságharcra, amikor a „kicsi Magyarország népe felemelte fejét és azt mondta a hatalmas szovjet birodalomnak és az egész világ meghódítására törekvő szocialista rendszernek: elég volt.” Véleménye szerint „a forradalmat a magyar nemzet robbantotta ki és nem csak a főváros. Harcosai és áldozatai az egész Kárpát-medencében ott voltak. Erdélyszerte magyar protestáns vonatkozásban közel száz lelkipásztor, teológiai tanár és hallgató lett a megtorlások áldozata.” Nekik állítanak majd emléket a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet hátsó udvarán, az idén október 28-án felavatásra kerülő emlékművel.

A nyitóéneket (90. zsoltár 1. vers) Pap Géza püspök igehirdetése követte. Az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke rámutatott: Ha őszinte Istenkeresés van bennünk, „megjelenik a csoda”: Isten lelkének erejével egy testté forrasztja a szétszóródott magyarságot.

A Nehémiás könyvből felolvasott szakasz (Neh. 2, 17-18) az építkezés hétköznapijairól szól. Az erdélyi püspök rámutatott: Isten a tervét olyan embereken keresztül végzi el, akiknek fáj a pusztulás, akik látják a repedéseket, és akik hitük segítségével készek arra, hogy Isten újjáépítő tervére ráhangolódjanak. Ezért szólít fel és hív el bennünket arra, hogy: „mint élő kövek, épüljete fel lelki házzá” (1Pt 2,5). Isten népének az a feladata, hogy élő kövekként, a biztos alapra épülő anyaszentegyházba beépülve, építse a lelki házat.

Ellenséges környezetben persze nagyon nehéz építeni – folytatta igehirdetését Pap Géza, hiszen a hiábavaló erőfeszítésbe hamar bele lehet fáradni. Olyankor könnyen megfedelkezünk a feladatunkról, és békétlenség, széthúzás emészt fel erőnket, s megdöbbenve tapasztaljuk, hogy egyesek már nemhogy építenék, de kövenként hordják el

a falakat. Máskor bezárt ajtók előtt siránkozunk, s nem vesszük észre az Isten által máshol felkínált lehetőségeket. A keresztyén ember jellemzője, hogy elismeri a korlátait és felismeri a lehetőségeit. A keresztyén ember tudja, hogy Isten terve minden nehézség ellenére, biztosan megvalósul.

Tökés László püspök-elnök a Királyhágó-melléki Református Egyházkerület és a Magyar Reformátusok világszövetsége nevében köszöntötte a világtalálkozó résztvevőit. Hangsúlyozta:

„Vállaljuk Bocskai örökségét, melyben erdélyi híveinek azt üzenté: Titeket fejedelemség alá kerülve Magyarországtól el ne szakadjatok.” Másfelől a magyarországiaknak azt mondta: „az erdélyieket el ne taszítsátok. Tartásotk atyafiatoknak, véreteknek és tagjaitoknak öket.” A református püspök utalt rá, hogy az idáig megtartott világtalálkozók megtestesítették a határok feletti együvértartozást. A Magyar Reformátusok Világszövetsége Bocskai szellemi örökségének szellemében alakult éppen 15 esztendeje, mely az 1989-es rendszerváltozást követően az elsők között vállalta a Trianon, majd a kommunizmus által szétszakított magyarság közös szolgálatát.

Utalt a 2004. december 5-i népszavazás eredménytelenségére, melyért a 45 évig tartó kommunista diktatúrát és vezetőit tette felelőssé, „akik a nemzetet szétverték hitben, nemzeti öntudatunkat meggyengítették, továbbá történelmi feledékenységbe süllyesztették az ország népét, és mesterséges válaszfalakat építettek a határok mentén a határon túli és az anyaországi magyarok közé”. A Tökés László püspök nyílt küzdelemre szólította fel hallgatóságát azokkal szemben, akik az erdélyieket el akarják szakítani a magyarországiaktól és viszont.

Bölcskei Gusztáv, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának elnöke a magyarországi reformátusok nevében köszöntötte a világtalálkozó résztvevőit. Elmondta: „a mostani rendezvény továbbviszi a korábbi világtalálkozók hagyományait, de némileg el is tér tőlük. A Bibliai igazság megint csak igazolta magát: amikor külsőleg beszorított helyzetben vagyunk és nem tudunk a magyar kormány mellé partnerként odaállni, továbbá nem vártunk és nem kértünk tőlük anyagi segítséget a világtalálkozó megrendezéséhez, mégis az derült ki, hogy talán ez az első olyan világtalálkozó, amelyik a Kárpát-medence minden egyházkerületét megmozdította.” A másfél évvel ezelőtti decemberi népszavazással kapcsolatban „kötelességének érezte elmondani”, hogy „érezzük és tudjuk, hogy 2004. december 5. milyen sebet ütött rajtunk”. Hangsúlyozta a kapcsolatok szorosabbra fűzésének fontosságát.

A 2006-os világtalálkozó az 1930-as, valamint az 1991-es, az 1996-os és a 2000. évi találkozók sorába illeszkedett. A Világtalálkozó kiemelt helyszínei az egykori fejedelmi Magyarország területére eső egyházkerületek voltak, nevezetesen: Erdély, Királyhágó-mellék, Tiszántúl, Tiszán-innen, Felvidék és Kárpátalja, ezeken belül is olyan, Bocskai István nevéhez és a szabadságharchoz kötődő települések, mint: Kolozsvár, Nyárádszereda, Nagyvárada, Bihardiószeg, Nagyszalonta, Debrecen, Kismarja, Álmosd, Szerencs, Sárospatak, Kassa, Beregszász és Bécs. Szöveg és fotó:

FRIGYESY ÁGNES

Augusztus 12–22. között tartotta a magyar reformátusság V. világtalálkozóját

A világtalálkozón számos rendezvényével szolgált a világ református magyarságának egységét. Az ünnepségek Kolozs-

városban kezdődtek és Debrecenben fejeződtek be. Számos külföldi – kanadai, amerikai, felvidéki, erdélyi – egyházi személyiség tisztelte meg a rendezvényt, melynek fő igei mondanivalója: „Kezeink munkáját tedd állandóvá”. A világtalálkozó kiemelkedő eseménye volt a Péterfalvai stadion rendezvénye, ahol főtiszteletű Horkai László, püspök úr és Nagy Béla főgondnok fogadta a vendégeket. Mintegy nyolcezer fő jött össze a gyönyörű természeti környezetben, ahol főtiszteletű dr. Bölcskei Gusztáv püspök úr, az MRE Zsinatának lelkes elnöke szövegezte az egybegyűltekhez. Igét hirdetett ft. Csiha Kálmán, ny. erdélyi püspök. Az ünnepségen jelen volt Csepregi András, a Magyar Köztársaság egyházügyi fősztály-vezetője és dr. Kis Boáz, az MNC Magyar Népfőiskolai Collegium

városban kezdődtek és Debrecenben fejeződtek be. Számos külföldi – kanadai, amerikai, felvidéki, erdélyi – egyházi személyiség tisztelte meg a rendezvényt, melynek fő igei mondanivalója: „Kezeink munkáját tedd állandóvá”. A világtalálkozó kiemelkedő eseménye volt a Péterfalvai stadion rendezvénye, ahol főtiszteletű Horkai László, püspök úr és Nagy Béla főgondnok fogadta a vendégeket. Mintegy nyolcezer fő jött össze a gyönyörű természeti környezetben, ahol főtiszteletű dr. Bölcskei Gusztáv püspök úr, az MRE Zsinatának lelkes elnöke szövegezte az egybegyűltekhez. Igét hirdetett ft. Csiha Kálmán, ny. erdélyi püspök. Az ünnepségen jelen volt Csepregi András, a Magyar Köztársaság egyházügyi fősztály-vezetője és dr. Kis Boáz, az MNC Magyar Népfőiskolai Collegium

A magyar reformátusok V. világtalálkozójának másik kiemelkedő helyszíne a partiumi egyházkerület volt. Az egybegyűlt szépszámmú ünneplő sereget az eső sem akadályozta meg abban, hogy felevenítsék a Rákóczi, illetve Bocskai csaták jeleneteit Bihardiószezen. A korbáti katonai ruhákban és felszerelésekkel megjelentetett győzelmes emlékek hirdették azt az áldozatot, amit a magyar nép képes volt meghozni minden akadályon keresztül. A partiumi egyházkerület ünnepének hitvalló eseménye volt az, amikor főtiszteletű Tökés László püspök úr felnőtteket és gyerekeket keresztelt meg az egybegyűlt sokaság imádsága közben. A partiumi rendezvények is hozzájárultak a magyar reformátusság egységéhez és erősítették az áldozatvállalás szükségességét. **DR. KIS BOÁZ**

Augusztus 30. és 31-én Nagyvárad volt az otthona a magyar reformátusok világszínatának és a Magyar Reformátusok Világszövetsége gyűlésének

A Tanácskozó Zsinaton főtitiszteletű dr. Erdélyi Géza elnöki köszöntötte az egybegyűlteket és kifejtette azokat a feladatokat, amelyeket a jövőben szükséges megtenni. Főtiszteletű D. Dr. Hegedűs Lóránt a Tanácskozó Zsinat ügyvezető elnöke beszámolt arról a tartalmas munkáról, amit a bizottságok végeztek. Külön kiemelte Szabó Dániel, Berkesi Sándor, Boka András munkáját. Dr. Kis Boáz a Tanácskozó Zsinat titkára az Alapszabály ismertetésével és a Zsinat ülésének megszervezésével mondott köszönetet a házigazda partiumi egyházkerület elnökségének.

A fenti időpontban tartotta a Magyar Református Világszövetség is közgyűlését, melyen főtitiszteletű Tökés László, a Világszövetség elnöke és Főtiszteletű Takaró Mihály, a Világszövetség világi elnöke minden nehézség ellenre arra biztatta a jelenlevőket, hogy továbbra is tegyenek meg mindent a Világszövetség életképes működése érdekében. A Tanácskozó Zsinat és a Magyar Reformátusok Világszövetsége két nyilatkozatot fogadott el, az első nyilatkozatában kifejezte szolidaritását a világ bármely pontján élő magyarokkal, és egyben felszólították azokat az országokat is, amelyek megalázzák és bántalmazták az ott élő magyarokat, tartózkodjanak a további elítélendő magatartásuktól s járuljanak hozzá a népek nagy családjának szeretetben való együttműködéséhez. A második nyilatkozatban megemlékezett Hunyadi János, továbbá Bocskai István diadaláról, valamint felhívta a figyelmet az 1956-os forradalom 50 éves méltó megünneplésére. A nyilatkozat 2006. október 25-ét a Magyar Reformátusok Világszövetsége vasárnapjának nyilvánította, melynek központi, nemzetközi rendezvényét Miskolcon tartják október 15-én délután. A nyilatkozat felhívja a világban élő magyar reformátusokat a Magyar Református Egyház eredeti egységének helyreállítására. A nyilatkozatokat a Tanácskozó Zsinat részéről dr. Erdélyi Géza és dr. Cimbalmos Lóránt elnökök, a Világszövetség részéről Tökés László és Takaró Mihály írta alá.

DR. KIS BOÁZ

Magyar–magyar találkozó Kárpátalján

A Csákvári Református Egyházközség a közelmúltban Kárpátaljára szervezett kirándulást, Horkay László református püspök meghívására. Így jutott el egy népes sereg Nagydobronyba, Beregszászra, Munkácsra és Ungvárra. Nagydobronyban Horkay püspök úr kalauzolt bennünket, a református nevezetességek, középületek és intézmények megtekintésére. Az ottani gyülekezettel közösen vettünk részt az istentiszteleten. Bizony, igen megható volt látni, amint közel kétezer ember igyekszik a templomba. Mintha megelevenedett volna az évtizedekkel ezelőtti

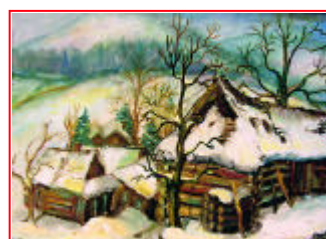
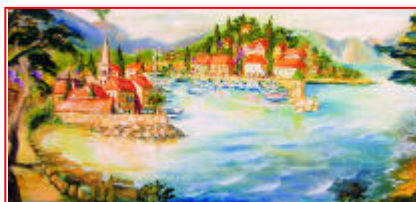

történelem. Munkácson Zrínyi Ilona várába kirándultunk, aki jellemében, tartásban és emberségben példa minden magyar előtt. Az ungvári várban eltöltött néhány óra után Beregszászra indultunk. A mai református püspöki palota Fedák Sári egykori villájában van. Csodálatos a műemlék templom, s a református főiskola, amely a régi megyei bíróság épületében kapott helyet. Szinte óráról órára megtapasztaltuk az egygyűvartozás semmihez nem hasonlítható érzését, s a szeretetnek azt a fajta fokozatát, amelyet csak Kárpátalján élhet át az ember.

DR. KIS BOÁZ

Kovács Márta kiállítása Csákváron

A csákvári református gyülekezet immár közel húsz éve rendszeresen szervez kiállításokat a Kálvin terembe, évente három alkalommal. Mindig olyan művész a

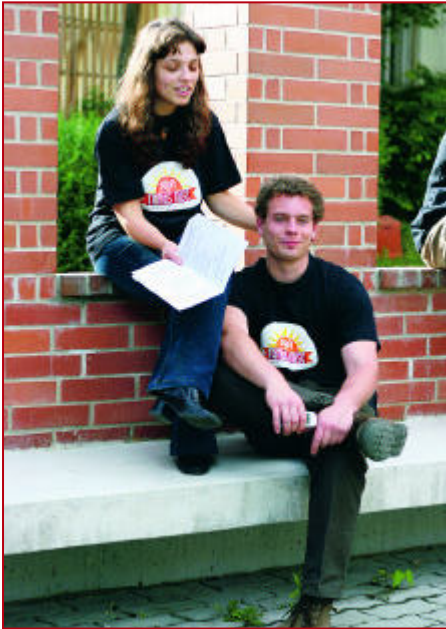

meghívott vendég, aki nemcsak a szépre, a jóra és a nemesre érzékeny – s azt munkájában is kifejezésre juttatja –, hanem megjeleníti az egyetemes nemzeti értékeket, különös tekintettel az egyházi, hitbéli tartalomra. Ilyen művész Kovács Márta is. Műveinek ihletését leginkább a természet, a táj adja, az alkotás mondanivalója azonban sokkal tágabb teret ölel fel. Nem-

régén a művész húsz munkájában gyönyörködhetett a csákvári református gyülekezet, s mindazok akik fogékonyak a szépre, az igazán értékesre.

DR. KIS BOÁZ

A hogy beléptem a templom kertjébe, máris megfogott a hangulat. Izgatott fiúk, lányok futkostak egyenként és csoportokba verődve, büszkén viselt fekete „egyenpólóban”, mellükön a Tamás-mise színes feliratával (az elnevezés nemzetközi). Kedvesen üdvözöltek, tessékelték a templomba, ahol már szólt a zene, játszott az ifjúsági zenekar, énekelt a taizéi kórus. Pici képet nyomtak a kezembe, rajta galamb és a felirat: „Erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek”. Persze, hiszen Pünkösöd van. Egy éve, 2005 pünkösdjén tartották az első budapesti Tamás-misét. Azóta több gyülekezetben is helyet adtak ennek a Finnországból érkezett új istentiszteleti formának. Helsinkiben egy olyan templomban tartották, mely megfogyatkozott gyülekezete miatt bezárás előtt állt. Azóta vasárnaponként 800–1000 lelkes hívő gyűlik össze benne és én úgy éreztem, hogy nálunk is hasonló lesz a fogadtatás. Kapok egy követ is, „Meglepetés!” Jó. Őrizzük. És egy szép, színesen nyomtatott, öt részből álló liturgikus rend, amelyben sok új, a hagyományos istentisztelettől eltérő, izgalmas programpontot találók.

Még csak fél hat van. Gyülekeznek a résztvevők, minden korosztályból. Karonülő babák, szülők, nagyszülők és a tizenéves többség. Mozgássérülteket is látok (egyikük beszél is majd). Szemben fölötünk kivetítőn képek, szövegek, meditációs segédanyagok. Aztán megszólal a harang hívó szava. Már tele van a templom, és még mindig tódul a tömeg – de jólesik látni! Oldalt is állnak. Örülök, hogy itt vagyok. A hangulat izzani kezd. Hat órakor megszólal a fanfár, a fúvósok üdvözlő szava. Köszöntenek. Bevonul a Tamás-mise csapata, mögöttük a Luther-kabátos lelkészek,

Mise? Evangélikus templomban? És miért Tamás, a kétkedő? „Személyes gyónási lehetőség”? Semmit nem tudtam a Tamás-miséről, amíg meg nem láttam az Evangélikus Életben a többoldalas vitát (egy ellene, a többi mind mellette). Szerencsém volt: hamarosan, június 5-én, Pünkösöd hétfőn volt az ötödik „keresők istentisztelete” a Budahegyvidéki evangélikus templomban. Megkérdeztem, mehetnek-e idősebbek is? „Természetesen! Mindenkit szívesen látunk!” bízattak.

Tamás-mise – istentisztelet

ritmikus, jazz-es rock-zene kísérete mellett, mind mosolyogva, ragályos örömet árasztva. Engem ellenállhatatlanul elbűvöl ez a hangulat, míg mellettem egy korombeli hölgy végigmorogja az egésztestet: „ame-

rikai stílus” (no és?). Nem tudja elrontani, őt sajnálom.

Egy fiú az Ószövetségből, egy leány az Újszövetségből olvas Igét. Mosolygós ifjú lelkészek egymástól veszik át a szót. Énekelünk. Egy nagy zsákba összegyűjtjük „lelkünk súlyát”: a köveket. Felállva elmondjuk a Tamás-mise saját hitvallását, a kivetítőről követve szövegét. Az „Imádságjárás” az egész gyülekezetet aktivizálja: egy-egy „segítővel”, lelki-gondozóval, különböző helyeken közösen imádkoznak. Egyesek imájkukat kis cédulára írják – némelyik el is hangzik majd. Mások gyertyagyújtáshoz állnak sorba: a bejárat két oldalán, Hal és Galamb formát öltönek a gyertyák. Mire mind ég, e két jelkép világít majd. – Van,

aki áldásért járul az oltárhoz, ahol egyszerre öt lelkész szolgál. Anya viszi kicsi lányát az ölében, aki tágra nyílt szemekkel csendben fogadja az áldást, ahogy a többiek. Személyes áldás ez: mindenkinek külön, csak neki szólóan. – Elmondjuk a Miatyánkot. Énekelünk. A kivetítőn a magyar és az angol szöveg. A zene ismerős, a hangsze-

Német sors Európában – sváb sors Magyarországon: magyar tragédia, 1946

a keresők telete

relés modern, fiatalos, fülbemászó. Csak a forma szokatlan – a tartalom nem! A záróének után ünnepélyes kivonulás: indul a Tamás-mise csapata, a vezető kezében kereszt, utánuk a lelkészek.

Budapesten vasárnaponként csaknem harminc hagyományos istentiszteletet tartanak, míg Tamás-mise, amely nyilvánvalóan mély és sürgető lelki igényből született és a keresőknek szól, egyetlenegy van a városban, kéthavonta (nyáron ritkább) – a tervek szerint hat helyszínen öt alkalommal, háttérben a csillogó szemű, lelkes fiatal csapat hónapokig tartó rengeteg önzetlen munkájával. Egyik fő erőssége, hogy több gyülekezet áll mögötte: a helyiek adják a szolgálatot, de közös munkát is végeznek. Aki többet szeretne megtudni, látogasson el a www.tasmise.mindenkilapja.hu honlapra.

KOVÁCS MÁRIA

A „kollektív bűnösség” vádjával Európában 13 millió németnek kellett elhagynia szülőföldjét. Magyarországon több mint 200 ezer németet fosztottak meg hazájától, ahová őseik a 13. századtól, legtöbbször meghívásra érkeztek. Megaláztatott, marhavagonokba zsúfolva vitték el őket. Kényszerű távozásukkal az ország legeredményesebb mezőgazdasági termelőit és iparosait veszítette el. Pótolhatatlan úr maradt utánuk. Ők tehetségük, szorgalmuk, munkabírásuk révén újra gyökeret eresztettek, a háború után romokban heverő Németország nyert általuk. Magyarország – mint mindig! – veszített.

Az ideai, hatvanadik évfordulóról országszerte megemlékeztek. A kizsuppoltatás Budaörsön kezdődött, ott ökumenikus ünnepség keretében emlékművet avattak. Menasági Péter szobrászművész sváb stílusjegyeket viselő, bezárt kapuja előtt asztal, bele kulcs vésve, azt a tragikus pillanatot ábrázolja, amikor a német gazdának le kellett tennie portája kulcsát. – A legnagyobb csoportot a pesthidegkúti svábok alkották, akik 1946-ban Mosbachban találtak új otthonra. Mosbach és Hidegkút 25 éve testvérvárosok.

A Terror Háza Múzeum nemzetközi tudományos konferenciát és kiállítást rendezett, amelyet Schmidt Mária nyitott meg a meghívott német közjogi méltóságok jelenlétében és megindító beszédei után. A német nagykövet leszögezte, hogy a kite-

lepítettek „nem új, hanem egyetlen hazájukat veszítették”. – Galambos Lajos (Lagzi Lajcsi) volt az ünnepség meglepetés-vendége: nagyapja, Johann Gross a 40-es években lett Galambos, 20 kilós csomagot vihett magával a marhavagonba, ame-

lyet aztán szovjet katonák feltörték és kiraboltak. A család pedig szétszakadt, soha többé nem látták egymást. Emléklül eljártszották „a nagymama kedvencét”, Lajcsi fújta, tangóharmonika kíséretével, gyönyörűen a *Lili Marlene*-t. Sok szem nem maradt szárazon...

A kiállítás falain a kitelepítettek névsora és korabeli idézetek, plakátok, felhívások, fényképek. Külön apró helyiségben kis batyu (utalva Kovács Imre hírhedt mondatára: „A svábság egy batyuval jött ide. Egy batyuval is menjen.”) és láda, bennük szerény holmijukkal. Megrázó történetek szólnak írva és mondva, két nyelven, hangosfilmekről. Szól a kiállítás emberségről is, tiltakozásról a társadalom részéről: egyházi vezetők, gondolkodók, művészek, írók – Mindszenty hercegprímás, Bibó István, Fenyő Miksa, Füst Milán, Keresztúri Dezső, Márai Sándor és még sokan mások szólalnak meg.

Frau Bruckner Biatorbágyról egy búcsúról mesél: „A vasútállomás tele volt gyászoló emberekkel. A pap, Bokor József egy utolsó búcsúmisét celebrált az állomáson, és utoljára megáldotta híveit. Még egyszer átölelték egymást szülők és gyerekek, testvérek, szomszédok és barátok. (...) aztán rácsatolták a szerelvényre a mozdonyt. Erre Oszfok József azon hirtelenjében összehívta zenészeit és egy utolsó szívszagató üdvözlőjátékot játszottak immár elveszített hazájuknak: a magyar himnusz. Zúgott az 'Isten, áldd meg a magyart!'.”

KOVÁCS MÁRIA

A görög katolikus liturgia 4. rész

A múltkori részben a görög katolikus templom belsejében vándoroltunk, megcsodáltuk a szigorú szabályok szerint összeállított ikonosztázt, vagyis képalványt, ebben a részben pedig a papok liturgikus ruhájával ismerkedünk meg, mely teljesen eltérő a római katolikus pap ruhájától, amint látni fogjuk.

A görög szertartás három liturgikus színt ismer: fehér, arany, bíbor. A római egyház – ettől eltérően – használja még a zöld színt is.

A görög papnak van egy ruhadarabja, amely nélkül nem végezheti a liturgiát, misét. Ez az epitachelion, egy olyan sálszerű ruhadarab, amely majdnem földig ér elöl, össze van kapcsolva a két szára elöl, Krisztus kedves igáját jelképezi. A püspöktől kapja a pap a felszenteléskor. Ez a ruhadarab a papi tevékenységhez ad erőt és hatalmat, képességet. Ezt a 'sálat' a fehér miseruhára veszi fel a pap, ami bő ujjú, földig érő. A bő ujját díszes 'mandzsettával' vagyis kézelővel fogja össze, hogy ne akadályozza semmiben. Derékban széles szövet övvel fog fel a hosszából, hogy közlekedni tudjon. Legfelülre kerül a palást.

A görög katolikus püspök az Istenszülő kis ikonját hordja a nyakláncán, nem a keresztet, mint a római társa. A görög püspök 'különös ismertetőjele' a rómaihoz képest, hogy koronája van. A püspöki korona igen hasonlít a Magyar Szent Koronához! A püspöki koronán is Krisztus és az apostolok láthatók, ez is zárt korona, mint a magyar, és a tetején mindkettőnek kereszt van! A görög püspök pásztorbotjának felső végén két egymással szembe néző kígyó van, nem becsavarodó végű pásztorbotot használ, mint a római katolikus püspök. A görög püspök a kézi keresztjével oszt áldást, nem pedig a kezével keresztet rajzolva, mint római társa. **Hány istentisztelet van egy nap a görög katolikusoknál?**

A kérdés becsapós, mert az istentiszteleten nem a liturgiát értjük, hanem a vecseryét, utrenyét stb. Kilenc istentisztelet van, az ószövetségi őrségváltásokat követve. Az ókeresztény szerzetesek így valósították meg a „Szüntelenül imádkozzatok!” páli felszólítást. Már a sorozat első részében említettem, hogy a görög katolikusok mindig két szín alatt áldoznak, tehát részesednek minden áldozáskor a borbán is, és kovászos kenyérrel áldoznak. Ez az eltérés a római hagyományhoz képest teszi szükségessé, hogy a kehely mellé áldozató kanalat is használjon a görög pap. Használatát Aranyszájú Szent János konstantinápolyi püspök vezette be a liturgiába 407-ben.

A kovászos kenyérből kivágott kockák, az arany tányéron fekszenek. A görög tányérnak

lábacskái vannak, nem úgy, mint a római eucharisziát tartó tányérnak, azaz paténának. A tányéron elrendezett kenyérkéket csillaggal takarják le, hogy ne essenek le véletlenül sem. A csillag egyszerűen két egymásba hajtható fémív.

Igen ám, de ki és hogyan szeleteli fel a kenyeret, aminek a kis kockáit megkapják a görög katolikus áldozók?

Természetesen a pap szeleteli, kockázza fel a kenyeret, egy lándzsának nevezett késsel. A kés valóban lándzsa formájú, arra a lándzsára utal, amellyel Krisztus szívét szúrta át a római katona a kereszten.

A keresztvetésben ügyelni kell az ujjtartásra! A jobb kéz hüvelyk-, mutató- és középső ujját összefogjuk, a gyűrűsujjat és a kisujjat behajjtuk. Az összefogott három ujj a Szentháromságot jelzi, a behajtott két ujj Krisztus isteni és emberi természetét. Az összefogott három ujjunkkal megérintjük a homlokunkat, szívünket, jobb vállunkat, majd bal vállunkat. A jobb váll első érintésének jelképes értelme az, hogy Jézus, feltámadása után, az Atya jobbára ült, és mi is oda igyekszünk.

A görög liturgia nem ismeri a letérdelést tiszteletadásnál, mint a római, hanem a görög hívő ilyenkor feláll. Minden gyerek tudja, hogy a felállás az tiszteletadás. Honnan? Hát az iskolában is felállnak, amikor belép a tanár az osztályterembe.

A római templomokban szép orgonahangversenyeket szoktak tartani. A görög katolikus templomban ez elképzelhetetlen. Hogy miért?

Nem azért, mert a görög hívők nem szeretik az orgonamuzsikát, hanem egyszerűen azért, mert a görög templomokban nincsen orgona. Csak énekelnek, kíséret nélkül. A görög liturgia csaknem teljes egésze énekelve folyik.

Van olyan mise a görögöknél, amikor az áldozáshoz használt kenyeret a mise végén kiosztják. Vigyázat, ez nem átváltoztatott kenyér, hanem csak megáldott. De ezek a megáldott kenyérek is abból a kenyérből származnak, amelyből az átváltozott kenyérekéket vágják ki. Elismerem, ez a szokás nagyon furcsa lehet egy római hívőnek. Átváltozatlan ostyát még egyik római templomban sem osztottak. A görög szokásnak régi hagyománya van. A tradíció magyarázatát a múltban kell keresni. Az ókeresztények a nagy ünnepekre készülve, már előző este a templomban gyülekeztek és az egész éjjelt imádkozva átvirrasztották. Hajnalban aztán egy kis ételt vettek magukhoz, mielőtt hozzáfogtak a liturgiához. Ennek az emléke az antidór osztás, vagyis a megáldott kenyér kiosztása és a miroválás, az olajkenet. A miroválásban illos olajból egy keresztet rajzol a pap a hívő

Dr. Keresztes Szilárd görög-katolikus püspök

homlokára, miközben ezt mondja, Krisztus közöttünk. A hívő pedig így válaszol: van és lesz.

A szent liturgia Krisztus megváltói áldozatának megjelenítése. Nem az áldozat, vagyis keresztthalál megismétléséről van szó, hiszen az egyszeri volt: megszerezte számunkra egyszer és mindenkorra a bűneinkre a bocsánatot és az örök életet az üdvösségben. Nincs tehát szükség az áldozat megismétlésére. A liturgiában a 2000 éve történt keresztáldozat csodás módon jelenné válik. Mi is ott lehetünk a kereszt alatt János apostollal és az Istenszülővel, égi édesanyánkkal, a Magyarok Nagyasszonyával. A liturgiában jelenvalóvá válik ismét Jézus élete és tanítása. Mi is ott lehetünk a Jordán folyónál Jézus megkeresztelkedésekor, a kenyérszaporításnál, a hegyi beszéden, a kánai menyegzőn, a Tábor hegyen Krisztus színváltozásakor, és az eukarisztia alapításakor is az Utolsó Vacsorán. Ilyen csodát kínál nekünk a Megváltónk, nap, mint nap a liturgiában. A liturgia áldozatbemutatóban Isten jóindulatát szerezzük meg, engeszteljük, megbékítjük. A liturgiában megjelenítjük a Titkos Vacsorát, amiben Krisztus felajánlotta megváltói áldozatát. A megváltói áldozatot a kereszt kínhalálában teljesítette be.

Miért hívjuk szent liturgiának a liturgiát?

Mert isteni alapítású, hiszen Krisztus alapította, mert Istenhez méltó, hiszen az egyszülött Fiút mutatjuk be az Atyának, mert Isten a végzője, hiszen minden liturgiát Krisztus mutat be, a pap csak eszköz. A Szent Liturgiát Krisztus alapította és az apostolok kezdetől fogva végezték azt, a jézusi parancs szerint. Első elnevezése a kenyértörés lett. A kenyértörés ma is központi része a Szent Liturgiának, de hogyan alakult ki a többi része és mikor? Ezzel az izgalmas témával folytatjuk a következő részben.

PAPP NÓRA

Magyar kegyhelyek 7. rész – Gyapa–Szentkút

A pécsi egyházmegyében, Paks határában, a Németkér felé vezető út mellett áll egy szép kápolna. Az Orvoskúti kápolnát gyapai földbirtokos családok építtették a múlt század második felében.

Dr. Németh Imre ezt írja az épületről: „Torony nélküli, egyszerű épület barokk – klasszicizáló homlokzattal. Lábazata egyszerű, főpárkánya hármastagozású, széleit lizénák hangsúlyozzák, melyben a lábazattól a párkányig hosszanti tükrök húzódnak. A lizénák a tető fölé nyúló sokszögű, karcsú, bádoggúppal fedett oszlopban végződnek, tetejükön kereszttel. Magas, egyenlő oldalú, háromszög alakú timpanonja négytagú párkánnyal szegélyezett, csúcsán kereszttel. Alsó harmadában kerek ablak, hármastagozású keretkezéssel. A bejárati ajtó félköríves záródású, szépen tagolt keretkezésű.”

A bádoggutós épület mindkét oldalán két félköríves ablak található. A lekerekített szentély mögötti két faoszlop közti cserépfedett részben kis harang foglal helyet. Kívül a bejárat mellett a jobb és bal oldalon egy német és egy magyar feliratú adománykérő tábla áll perselyréssel, rajta felirat: „Engedelmes kézzel adományára oh be derült arczzal tekint le a jó Is-

ten.” A kápolnához kapcsolódó hagyományos orvoskúti búcsút helyi fogadalmi ünneppel köztölték össze, melyet a körmenettel együtt a 19. században még megtartották.

A szájhagyomány szerint, 1885-ben a kegykápolna melletti kútban háromszor meglátta a

Szűzanya arcképét egy helyi lány, Meleg Mária. A kút vizében megfürdetve, meggyógyult egy ótvaros kisgyerek. Ekkor kapta az Orvoskút elnevezést a kegyhely. 1945-ig, nagy, népszerű búcsújáró hely

volt, ahol sok gyógyulás történt. A jelenés évében Till Ferenc kökeresztet állított a kápolna elé. Egy év múlva kegyhellyé nyilvánították a területet és zarándokok jártak a forráshoz.

Az utóbbi évtizedben a paksi Kern János kezdte meg a kút tisztítását. A forrásnak csak a medre maradt meg, a kútban azonban még volt víz. A tisztításkor még egy II. világháborús aknát is kiemelték a sok iszap alól. A tisztítás után a kutat a németkéri plébános újra felszentelte. Kern Jánosnak és feleségének (aki a gyógyulás reményében forralás nélkül issza a kút vizét) jövőbeni terve, hogy ismét zarándokhellyé emelik a gyapai Orvoskutat és az Orvoskúti kápolnát.

PAPP NÓRA

Portugáliai Szent Erzsébet

Július 4-én emlékezik meg róla az egyház. 1277-ben született, 1336-ban halt meg. Erzsébet II. Endre magyar király dédunokája, Árpád-házi Szent Erzsébet másodfokú unokahúga. Apja III. Péter aragóniai király, anyja Konstanza, Manfréd szicíliai király leánya. A keresztségben a harmincöt évvel korábban szentté avatott nagynénjéről, Erzsébetről kapta a nevét. Tizenkét éves volt, amikor férjhez adták Déneshez, Portugália királyához. Két gyermekük született: Alfonz, aki trónörökös lett, és Konstanza, akit később IV. Ferdinánd, Kasztília király a veje, kasztíliai Ferdinánd között is. Halála után sírja Coimbrában zarándokhellyé vált, mert ereklyéi körül csodák történtek. Szentté avatását 1576-ban indították el. 1612-ben nyitották fel a sírt, és épségben találták a testét! VIII. Orbán pápa 1626-ban avatta szentté. (Kép: Francisco Zurbarán: Santa Isabel de Portugal. Madrid, Prado)

szálykodó apa és fia között. A férje megnehezelt emiatt, sőt azzal vádolta, hogy Alfonz pártjára állt, ezért száműzte egy faluba. Csak később látta be tévedését, és hívta vissza magához Erzsébetet. Erzsébet a kitartó imával és áldozatokkal elérte, hogy a férje 1325-ben megtérve, szentként halt meg. Özvegyen, vagyont és ékszereit eladta, és az árát szétosztotta a szegények és a kolostorok között. Magára öltötte a ferences harmadrendiek ruháját, és zarándoklatokra indult. Gyalog ment el Szent Jakab sírjához, Compostellába, majd visszavonult Coimbrába, az általa alapított klarissza kolostorba. Békét közvetített fia, IV. Alfonz és a veje, kasztíliai Ferdinánd között is. Halála után sírja Coimbrában zarándokhellyé vált, mert ereklyéi körül csodák történtek. Szentté avatását 1576-ban indították el. 1612-ben nyitották fel a sírt, és épségben találták a testét! VIII. Orbán pápa 1626-ban avatta szentté. (Kép: Francisco Zurbarán: Santa Isabel de Portugal. Madrid, Prado)

PAPP NÓRA

Az üldözött magyarokért imádkoztak Bakán

Bakán, 2006. szeptember 3-án tartotta a Pázmaneum Társulás a II. Felvidéki Imakilenced soron következő 2. állomását a Bakai Római Katolikus Plébániával karöltve. A kilencedet a magyarság lelki megújulásáért indították és mindig más és más egyházközségekben jönnek össze a lelkiatyák és a hívek, hogy együtt elmélkedjenek magyar hitvallóinkról és közösen ünnepeljék a szentmiseáldozatot.

Az Imakilenced a rózsafüzér elimádkozása után keresztúttal folytatódott, amelyet Jankó Gábor dunaszerdahelyi káplán végzett. A Magyar Kálvária c. keresztút elmékedései végigkísérték a híveket nemzetünk történelmének fájó és szenvedéssel teli állomásain, annak példájára, ahogy a mi Megváltónk is szenvedett a világ bűneiért. Esterházy Jánosról tartott megemlékező előadást Darnai Zsolt bakai magyar-

történelem szakos tanár. Az előadó ismertette a felvidéki magyarság vértanújának életútját, majd kitért munkásságára, jótékony adakozói tevékenységére és a felvidéki magyarok ügyében tanúsított bátor kiállására.

Az ünnepi szentmisét Beer Miklós váci püspök atya mutatta be tizennyolc oltártestvérel egyetemben a színültig megtelt Minden-szentek-plébániatemplomban. A püspök atya szentbeszédében felhívta a hívek figyelmét arra a nagy veszélyre, amely magyar nemzetünket fenyegeti. Az Istentől való elfordulás, a család elhagyása, a különböző élvezeti cikkek fogyasztása lassan, de biztosan öli és pusztítja népünket. Az egyre kevesebb születendő gyermek pedig intő jel nemzetünk megmaradásának szempontjából. Biztatta a híveket az evangéliumi értékek melletti elkötelezett életmódra.

A szentmise végén a papok és hívek a püs-

pök atya vezetésével közösen elimádkozták a Nemzeti Imaév fohászát, majd közösen kivonultak a templom előtt 2005-ben felállított emlékkereszthez. Az emlékkeresztet a Szülő Géza Polgári Társulás állította a kitelepített felvidéki magyarok emlékére. A kereszt tövében ThDr. Karaffa János helyi plébános, a Pázmaneum elnöke kérte a híveket, hogy a szeretet és ima erejével győzzék le a magyarság ellen ma is elemi erővel feltörő gyűlölködést és uszítást. Ezt követően Molnár Béla, a KDNP al-elnöke, országgyűlési képviselő szólt a jelenlévőkhöz. Arra buzdította a felvidéki magyarokat, hogy Esterházy János példája nyomán hűségesen ragaszkodjanak keresztény és magyar gyökereikhez. A keresztnél koszorúkat és mécseseket helyeztek el a megemlékezők az üldözött magyarságért, majd közösen elénekelték nemzeti himnuszunkat.

A több egyházközségből érkező zárandók emlékként megkapták a Pázmaneum Társulás által kiadott Hírmondót, majd szeretetvendégségre hívták őket a bakai egyházközség hívei. Az Imakilenced következő állomása Őrsújfalun kerül megrendezésre október 8-án, a Magyarok Nagyasszonya ünnepén, amelyre Farkas Zsolt révkomáromi káplán hívta meg az egybegyűlteket.

PÁZMANEUM / ATOS

Tizenötéves éves csapatünnepség Dunaszerdahelyen

Mután Baden Powel a XX. század elején elindította a cserkészzetet világhódító útjára, természetesen nem maradhatott ki Magyarország sem. Már az 1910-es években megjelent egy cikk a nagybecskereki gimnázium értesítőjében az egész világot lázban tartó ifjúsági mozgalomról. 1912. december 28-án pedig megalakult a Magyar Cserkészszövetség. A történelmi Magyarország területén sorra alakultak meg a cserkészcsapatok. Dunaszerdahelyen rövid ideig működött a Szent Imre cserkészcsapat, majd Trianont követően megszűnt. 1939. június 18-án, az anyaországhoz való visszacsatolás után 16 újonc tett ünnepélyes fogadalmat a város cserkészbarát közönsége előtt. A helyi

magyar gimnáziumban működő csapat egészen a II. világháborúig folytatta aktív és gyümölcsöző munkáját Sáros András parancsnok vezetésével. A kommunista rémuralom alatt a cserkészzetet is üldözték és tiltották.

A rendszerváltás után ugyancsak Dunaszerdahely városa adott otthont a cserkészzet újjászületésének a Felvidéken. 1990. március 11-én alakult meg a Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség, melynek székhelye ma a Szent István téren található. A városi cserkészcsapat 1991. június 16-án tett ünnepélyes fogadalmat a római katolikus templom előtt, és a megalakuló csapatok közül a 10-es számot kapta. A csapat parancsnoka Ajpek Gabriella cserkésztsist lett,

Karaffa Attila és ThDr. Karaffa János

aki azóta is vezeti a rábizottakat a lilimos cserkészszeszme szellemében.

A 15. születésnapját ünneplő csapat június 30-án ünnepi szentmisén vett részt a római katolikus Szent György plébániatemplomban. A szentmisét Zsidó János volt dunaszerdahelyi esperes, cserkészlelképásztor mutatta be. Jelen voltak még: Karaffa János, Kiss Róbert és Sári Attila, akik mindannyian kötődnek a városhoz és a cserkészethez.

Karaffa János atya szentbeszédében kitérte a cserkészcsapat tagjait és szüleiket is. Mint mondta: „A mai napon a római

egyház vértanúit ünnepeljük, akik sokat szenvedtek az igazságért, és üldözéseik sokszor mártírhalállal végződtek. A cserkészek is sok üldözést szenvedtek el a nemzeti szocialista és főleg a kommunista időkben.”

Azok az értékek, amelyek mellett felsorakozik a cserkész, ma már kezdenek feledésbe merülni. Az Isten, haza, embertárs hármasság mellett minden körülmények közt ki kell állnunk. Tovább kell adnunk a cserkészszeszme gondolatát és óvnunk kell magyarságtudatunkat. János atya végezetül kitérte a cserkészeket, hogy állják meg helyüket az élet bármely területén, akárhová is veti őket a sors. Mindig jusson eszükbe, hogy ők valami nemesebb célért tettek egykor fogadalmat. A szentmise után a Cserkészinduló eléneklésével

kezdődött a csapatünnepség. Először Török András cserkésztsiszt, a Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség Szövetségi Cserkésztanácsának elnöke szólt a csapat tagjaihoz, és megköszönte a vezetők és cserkészek munkáját az egész Szövetség nevében. A város képviselőjében Huklő Gábor alpolgármester köszönő szavai hangzottak el, akik kiemelte, hogy Dunaszerdahely városa mindig is a cserkészettel állt, és nagy öröm nekik, ha a város történelmi és egyházi megemlékezésein láthatják az egyenruhás cserkészeket, akikre mindig számíthatnak.

A fogadalomtétel előtt a templom falai között elhangzott a 10 cserkészötvény, amely útmutatás a cserkésznek a mindennapi életéhez. A próbátaton helytállt 2 kiscserkész tett ígéretet és 3 cserkész tett fogadalmat és nyertek felvételt a csapat tagjai közé. Öröndetes, hogy újabb cserkészlelképásztorral bővült a Szövetség és a dunaszerdahelyi csapat is Karaffa János atya személyében. A 15 éves jubileumra elkészült képeslap után még ebben az évben kiadásra kerül „A dunaszerdahelyi cserkészettel” c. könyv és a hozzá tartozó DVD-melléklet.

KARAFFA ATTILA, CSERKÉSZTSISZT

Ejelen győzni fogsz

A Szülő Géza Polgári Társulás, a Pázmáneum, a Szentpéter Római Katolikus Plébánia és a Magyar Koalíció Pártja Szentpéter Szervezete a nándorfehérvári diadal 550. évfordulója alkalmából haranglábát állíttatott augusztus 6-án Szentpéteren. Egyúttal a II. Felvidéki Imakilenced első állomásának is otthont adott a komáromi járásban fekvő község.

Ft. Szalai Gábor, győri egyetemi lelkész a szentmise előtt előadást tartott Kapisztrán Szent János életéről és tevékenységéről, aki feladatához a Szentatyától kapott megbízást. A hívek megismerhették a nagyszerű ferences szónok életét és bepillantást nyerhettek szónoklataiba, amelyekkel biztatta a kereszteseket, hogy védjék meg a magyar hont és megálljt parancsoljanak a hódító török seregnek.

Az ünnepi szentmisét Dr. Kiss-Rigó László szeged-csanádi megyéspüspök mutatta be 11 oltártestvérrel együtt. A szentmise előtt Lépés Lóránt szentpéter plébános köszöntötte a püspök atyát, a lelkiatyákat, szerepeket, a pozsonyi és győri szeminárium növendékeit és a z-

rándokokat. Kiss-Rigó László püspök atya szentbeszédében az Urunk színeváltozása ünnepének jelentőségét magyarázta meg a temp-

lomot színültig megtöltő híveknek. A nándorfehérvári diadal 550. évfordulója alkalmából felállított harangláb megszentelése a templomkertben folytatódott. Miután Kiss-Rigó László püspök atya megáldotta a harangot, Vitéz Kovács György, tengerész fedélzetmester, a királyi hajósnép hagyományainak folytatója kongatta meg az újonnan felszentelt harangot. A haranglábát Zsapka Károly készítette, a harangot Komjáti László öntötte. Az elkészített harangon a következő felirat olvasható: „Ejelen győzni fogsz! Nándorfehérvár 1456 – Komárom-szentpéter 2006”

PÁZMANEUM/ATOS

Új megyéspüspök a Szeged-Csanádi Egyházmegye élén

Augusztus 26-án 10 órakor ünnepi szentmise keretében vette át **Kiss-Rigó László** püspök a Szeged-Csanádi Egyházmegye kormányzását. A szegedi Dómban bemutatott szentmise keretében az új főpásztor átvette a pásztorbotot **Gyulay Endrétől**, az Egyházmegye jelenlegi püspökétől. Az ünnepi szentmisén részt vett **Juliusz Janusz** apostoli nuncius, **Erdő Péter** bíboros, prímás, **Paskai László** bíboros, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai, a határon túli egyházmegyék, valamint a keresztény egyházak képviselői és az Egyházmegye papsága.

Gyulay Endre

Kiss-Rigó László

Kiss-Rigó László szentbeszédében hangsúlyozta az Istennel való együttélés fontosságát. Isten nem egyszerűen megteremtette a világot, hanem szeretettel irányítja is azt. Isten nélkül nincs közösség, csak tömeg. Az Egyház feladata, hogy az emberiség nagy családját segítse a közösséggé válásban. A Mennyei Atya Jézus Krisztusban megmutatta az igazi szeretetet – fogalmazott **Kiss-Rigó László**. **Gyulay Endre**, az Egyházmegye nyugdíjba vonuló püspöke átadta pásztorbotját utódának, aki ezzel egyházi jogilag is megkezdte a Szeged-Csanádi Egyházmegye vezetését. **Erdő Péter** bíboros, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke köszöntötte a leköszönő és az új megyéspüspököt. Az MKPK elnöke beszédében rámutatott: – Nem ez az első alkalom, amikor Esztergom-Budapesti Főegyházmegye papja, illetve püspöke veszi át a Szeged-Csanádi Egyházmegye irányítását, hiszen megtörtént *ez Csernoch János, Glatzfelder Gyula* vagy *Hamvas Endre* püspökök kinevezései is. Az új főpásztor elkötelezett híve az egyházi oktatás ügyének, beleértve a felsőfokú képzést, továbbá a kultúrának és a sportnak is. A szentmise végén a határon túli és a külföldi egyházmegyék képviselői köszöntötték az új megyéspüspököt, köztük a *Sandomierz-i* Egyházmegye képviselői, akik *Andrzej Dziega* püspök köszöntő levelét hozták magukkal, valamint átnyújtották a lengyel nép ajándékát, egy festményt, mely **II. János Pál** pápát és a *Czeszochowai* Madonnát ábrázolja.

Kiss-Rigó László: 1955. április 6-án született *Budapesten*. Gyermekkorában egy részét *Indiában* töltötte. Két év sorkatonai szolgálat után *Esztergomban* és *Budapesten* végezte teológiai tanulmányait. 1981. június 14-én szentelték pappá *Esztergomban*. 1982-ben teológiai doktorátust szerzett a *Pázmány Péter Hittudományi Akadémián*, *Budapesten*. *Szécsényben*, majd a budapesti *Haller téri* templomban volt káplán. 1983-tól 1985-ig a római Pápai Magyar Intézet ösztöndíjasa. A *Lateráni Egyetemen* szerzett egyházi licenciatust. 1985-től az esztergomi *Szent Anna Plébánia* káplánja, 1997-től plébánosa. 1986-tól az *Esztergomi Hittudományi Főiskola* tanára, 2003-tól főigazgatója. 1991-től 2004-ig az *Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Katolikus Iskolai Fő-*

hatóságának igazgatója. 1998-tól a *Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karának* tanára. **II. János Pál** pápa 1994-ben pápai káplán címmel tüntette ki. 2004. február 21-én szentelték püspökké *Esztergomban*. Megyés püspök 2006. augusztus 26-tól. **Jelmondata**: Erő, szeretet, józanság: „hiszen Isten nem a féltékenység lelkét, hanem az erőt, a szeretetet és a józanság lelkét adta nekünk.”

A Szeged-Csanádi Egyházmegye történetéből

A püspökség csaknem 1000 éves történetét – alapításától kezdve – meghatározta földrajzi fekvése. Valamikor 1027–1028 körül történt meg e terület nagyhatalmú urának, *Ajtony* vezérének legyőzése a király hadvezéré, *Csanád* vezér által. A *Marosvár* székhellyel működő hatalmas területen létrehozták *Csanád vármegyét*, székhelye *Marosvár* lett, amely nem sokkal később *Csanád* vezér nevére vette fel. 1030 körül került sor a *Csanádi püspökség* létrehozására, amely feladattal *Szent István* a már hosszú évek óta Magyarországon élő, *velencei származású* *bencés szerzetest*, *Imre* herceg korábbi nevelőjét, *Gellértet* bízta meg. A trianoni tragédia következtében az Egyházmegye területének több mint háromnegyed része Magyarországon kívülre került. Ennek értelmében a püspökség nagyobb része *Romániához* került, a kisebbik része *Jugoszláviához*, egy egészen kis hányada *Magyarországon* maradt. A fennálló ideiglenes helyzetet a *Vatikán* is tudomásul vette, és 1923. február 10-én a *Belgrádi Apostoli Nunciatúra* az oda került 62 *csanádi egyházmegyei plébániát* apostoli kormányzósággá nyilvánította.

Az 1911 óta a *Csanádi püspöki széket* betöltő *Glatzfelder Gyula* püspök tevékenysége az 1918. évi hatalomváltás után rendkívül megehezült. Bár a püspök igyekezett a fennálló hatalommal jó kapcsolatot tartani és a soknemzetiségű, többnyelvű egyházmegye lakosainak a megfelelő nyelvű istentiszteleti, lelki szükségleti gondozását elvégezni, illetve papjaival elvégeztetni, mégis a konfliktusok a nacionalista román hatóságokkal egyre gyakoribbá váltak. Ennek eredményeként 1923 elejére helyzete *Romániában* tarthatatlanná vált, s végül a román hatóságok szinte „*kitoloncolták*” az országból. 1923 március 12-én érkezett Magyarországra, Szegedre. Így vált 1923-ban – mintegy 200 év után – Szeged ismét püspöki székhellyé. *Glatzfelder* püspök akkor még nem tudhatta, hogy végérvényesen.

Gyulay Endre 1987 júniusában kapta meg püspöki kinevezését és júliusban vette át az Egyházmegye kormányzását. Lehetősége nyílt az egykori *Csanádi püspökség* határon túli részeivel is a kapcsolatok tartására, így a *temesvári* és *nagybecskereki* egyházmegyékkel is. **Kiss-Rigó László** minden bizonnyal folytatja majd ezt a missziót.

FRIGYESY ÁGNES

Fotó: Szerdahelyi Csongor

Nagy ünnep nálunk

Az égiek is velünk voltak azon a július végi vasárnapon az alföldi búcsún. Előző éjszaka kiadós eső áztatta meg a földet és frissítette fel a levegőt. Már az első harangszó előtt érkeztek a vendégek. Alkalmuk volt megtekinteni a megszőpült templomot és környékét, a cinteremben, az emlékezőhelyen felállított nemzeti lobogót, egyházközségi és erdélyi zászlót. Viráguhatag ölelte át a három körméket és a két kopjafát. A templombelső is leírhatatlan szépségben fűdött. *Keblusek Béla* virágkertész a hófehér falakra, padokra, úrasztalára és a felavatandó emléktáblák köré izléses csokrokat készített. A családom a megelőző napokat meg azzal töltötte, hogy tisztaság is legyen a javítás után. A törmelék nagyját eltakarították a levonuló munkások, de a többi nekünk jutott. Amikor feleségemmel 5-6 méter magasságban takarítottuk az ablakokat, eszembe jutott, hogy milyen nehéz lesz megőrizni egy *Bartók-életművet* és -szellemiséget, amikor szinte senki sem vesz kezébe seprút és rongyot rendbe tenni, tisztán tartani egy kis mennyröszkényi templomot. Mert nem elég csak ünnepelni, mert több a munkás hétköznap jóval, mint az ünnep. Második harangszóra megtelt az istenháza. Első gondolatunk az lehetett, hogy köszönetünket, hálaikat fejezzük ki az egyházvezetésnek, az önkormányzatnak és támogató híveinknek a megszőpült hajlékért, a megújult ablakokért.

Csodálatos bevonulással kezdődött az ünnepség. A Nemzetközi Szent György Lovagrendből hat lovagtársam vitte a zászlókat, utánuk az egyházi és világi méltóságok, vendégek következtek. A népviseletben megjelent bélmegyeri vendégek, a szeghalmi és vésztői énekesek az országos hírű 100 tagú *Sárréti Népdalkör* tagjai közül gyönyörűvé tették a gyülekezet egészét. A „Mint a szép híves patakra...” kezdetű zsoltár szárnyalása után *Léta Sándor*, budapesti (*Bartók Béla Egyházközség*) lelkész, szerkesztő bibliai üzenetét hallgathattuk. *Csordás Gergő* hittanos bátor, határozott vallástételét figyelemmel hallgattuk. Megható volt az első úrvacsoravétele és az azt követő fogadalomtétele, amikor az egyik lovagtestvérünk által tartott egyházközségi zászló szegélyét fogva, szívre tett kézzel mondta el: Unitárius vallásomhoz halálomig hű maradok... Az anyakönyv aláírása után egyházi áldásban részesítettem, felkötöttem a zászlóra az emlékszalagot, majd *Elekes Botond* főgondnok átadta az Egyház ajándékát, egy Bibliát, üdvözlő szavak kíséretében, és *Barta János* egyházközségi gondnok feltűzte a mellére az unitárius egyház címerét ábrázoló jelvényt. Az emléklap és ajándékkönyv átadása után *Homoki Vivien* köszöntötte szép virágcsokorral, e szavakkal fejezve be: Szeresd a templomot s egyházközségünket, Jézusunkat kövesd, s imádd a jó Istent.

ep volt
K....

Elekes Botond, a Magyarországi Unitárius Egyház főgondnoka és Várkonyi Imre, Füzesgyarmat város polgármestere leleplezik a Bartók Béla emléktáblát

1435-bevonulás a templomba

A püspökhelyettes áldást oszt

Kelemen Attila, a Magyarországi Unitárius Egyház Elnökségének tagja, zsinati tanácsos, a Heltai Kft. vezetője szívbemarkoló szavakkal emlékezett nagypjára és avatta fel a gyülekezetben 1902, a megalakulás óta szolgáló lelkészek és a ma is szolgáló lelkész emléktábláját.

láját. A Bartók Béla emlékezést a helybeli lelkész, Sík Sándor „Az andocsi Máriához” című búcsúversével nyitotta. Majd az egész gyülekezet énekelte Zoltáni Zsolt gitár- és

LELKÉSZEINK
1902 - TŐL
KISS SÁNDOR
KELEMEN ISTVÁN
KINCSES LÁSZLÓ
DARKÓ BÉLA
BAJOR JÁNOS
VÖRÖS ISTVÁN
KELEMEN MIKLÓS
LÁSZLÓ ANDOR
BALÁZSI LÁSZLÓ

Kelemen Attila zsinati tanácsos a lelkész nagypjára emlékezik

Léta Sándor budapesti lelkész prédikál

énekművész kíséretével az „Elmegyek, elmegyek, hosszú útra megyek” kezdetű népdalt, és Balázi László Bartók Béláról szóló előadása után az „Elindultam szép hazámból” kezdetű szép népdalt.

Templomi áhítattal hallgattuk meg a vésztoi és szeghalmi énekesek népdalcsockrait, Túri Kriszta, Balogh Borbála és Rebeka szólóénekeit. Dr. Bodóné Takács Ilona, Simonné Bagdi Erzsébet és Czeglédi Edit, Jobbágy Károly, Vitéz György és Simonyi Imre Bartók életét és műveit idéző verseket adtak elő. Zoltáni Zsolt gitárművész összeállítása is emelte az emlékezés színvonalát. Befejezésül Balázi László Wass Albert „Dalol a honvág / Szeretnék szántani” című versét énekelte el a „Megkötöm lovamat” – legszebb virágéneünk – dal- lamán, a gitárművész kíséretével.

A műsort Elekes Botondnak, a Magyarországi Unitárius Egyház főgondnokának az emléktábla-avatógondolatai követték, megköszönve az önkormányzatnak a támogatását és a kis gyülekezetnek szép, áldozatos munkáját. Várkonyi Imre, Füzesgyarmat város polgármestere elismerő szavakkal szólt a lelkész munkájáról és a gyülekezet sikereiről. Léleekben megerősödvé és megújulva megyek haza ebből a szép templomból – mondotta, aztán a főgondnokkal leleplezték a Bartók Béla emlékére készített márványtáblát. A helyi és a budapesti lelkész bibliai szavakkal megáldotta mind Bartók Béla, mind pedig a lelkészek emléktábláját. A Nemzeti Imádság és a Székely Himnusz eléneklése előtt a zászlóanyák emlékszalagjait Varga Andrásné presbiterasszony és Balázi Mária tiszteletesasszony-püspökhelyettesné kötötte fel a lovagok által meghajtott zászlókra. Az egész ünnepséget a helyi, városi Tv felvette és két alkalommal is műsorára tűzte, szintúgy a szeghalmi városi Tv is. Az ünnepség továbbfolytatódott egy hangulatos kisvendéglőben kilencven személy megvendégelésével. A búcsú azzal a bejelentéssel fejeződött be, amely szerint október 22-én, vasárnap emléktáblát avatunk az 1956-os forradalom és szabadságharc hőseit és hőstetteit megörökítve. Akivel akkor nem találkozhatunk, attól a 2007. július utolsó vasárnapi viszontlátás reménységével köszöntünk el. Ismét megáldott az Isten egy szép ünneppel, legyen érte di-csőség és hála.

BALÁZSI LÁSZLÓ
PÜSPÖKHELYETTES-EGYHÁZI FŐJEGYZŐ

Hucskóné Kovács Mária

Szeretném bemutatni Önöknek a Kassák Alkotóművészek Társaságát, röviden: KASTÁR-t, és Hucskóné Kovács Máriát, aki nélkül ez a Zuglóban létező társaság elképzelhetetlen. Szeretete, hite hozta létre és tartja életben. Munkája, elkötelezettsége példa értékű. Egy békés, szeretetteljes szigetet hozott létre Zuglóban (nagyban hozzájárulva a kerület pezsgő kulturális életéhez), amit nagyon megbecsülünk, hiszen egyre ritkább a mai felfokozott, sokszor értékvesztett nő világban egy helyet találni, ahol a művészet szeretete és tisztelete mellett a hit, a szeretet és egymás megbecsülése az összetartó erő. Ebben nagy szerepe van Máriának, aki tiszta, erős, dinamikus személyiséggel megadja az alaphangulatot.

Kedves Mária, tevékenységeddel komoly részt vállalsz Budapest egyik legnagyobb kerülete, Zugló kulturális életének alakulásában. Meséj a Kastár megalapításáról, a kezdetekről.

1996 novemberében vettem át a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Kassák Könyvtárának vezetését. Első dolgom az volt, hogy tájékozódjam a helyről és a kerületről, ahová jó sorsom vitt. A könyvtár helyén működött 1968-tól a 80-as évek végéig a Kassák Klub, amely a fővárosi avantgárd és ellenzéki kulturális élet legendás helyszíne volt. Rossz állaga miatt bezárták, átépítése után 1991-től a FSZEK fiókkönyvtáraként működik. Néhány hónap után a kerületről is sok információval rendelkeztem, rájöttem, hogy Zugló igen gazdag művészekben, így az első döntésem az volt, hogy 1998 decemberében – saját költségen – a könyvtár olvasótermében berendeztem

egy galériát. Ennek célja a mai napig az, hogy zuglói művészeknek teremtsen bemutatkozási lehetőséget, hiszen a nagy múzeumok ugyan itt vannak a kerületben, de Zugló nem rendelkezik önálló kiállító terelemmel. A következő fontos döntést 2000 májusa előtt hoztam, amikor is a „Zuglóiak egymásért” rendezvénysorozat legnívósabb eseményén, a Stefánia Palota képzőművészeti kiállításán bejelentettem tervemet, hogy otthont szeretnék adni egy művészeti társaságnak, hiszen a könyvtár terei erre alkalmasak. Az alakuló találkozóra ez év októberében került sor, novemberben meg is alakult az első társaság, amely a Zuglói Képzőművészek Társasága nevet kapta. A galéri-

Egy békés, sze

ában havonta kiállítások és hat kollektív kiállítás követte egymást, melyek létrehozásában mint titkár közreműködtem.

Hucskóné Kovács Mária: Jégszomj (fotó)

Komoly szervezőmunkát igényelhetett, hogy mindezt viszonylag rövid idő alatt megvalósítsd. Nagyjából simán alakultak a dolgok, vagy adódtak olyan akadályok, amelyekhez még nagyobb kitartásra, az ügybe vetett hitre volt szükséged?

Elérkeztünk 2002 őszéhez, amikor is a társaság „profli” művészei nagyságuk tudatában nem fértek meg az addigra negyvenkilenc főre duzzadt Társaságban. Ezekhez az egymást gyilkoló, kirekesztő eseményekhez már nem adtam a nevem, a munkámat és a helyet. Hitem nem veszett el, hogy lehet szeretetben és tiszteletben is összetartani az embereket.

Azt gondolom jók a megérzéseid, ami jó emberismeretet is feltételez, hogy a művészet (művészek) gögje és a művészet alázata között meghúztad a határt.

Zaláné Tarnói Veronika: Útszéli kereszt (festmény)

Vas Hajnalka: Fagát (festmény)

Elérkezett 2003 márciusa, amikor is az új-régi etikai hitvallásunk szerint életre hívtam az új társaságot, amely Kassák Alkotóművészek Társasága Egyesület, azaz KASTÁR néven lett bejegyeztetve. Az alapító okiratot negyvennyolc régi-új művész írta alá, ma már túl vagyunk a hetvenen. Hitvallásunk, célunk a művészi értékek, szépségek bemutatása a kerületben, de azon kívül is. Tagjainkat a humánus, az alkotói alázat, egymás tisztelete, a gyűlöletkeltés elutasítása vezérli. Társaságunkban nem a végzettség – profli vagy az amatőr – a mérce, hanem a megvalósult művészeti etikai, esztétikai színvonala. Mindazon művészek otthonra találnak nálunk, akik ezeket az elveket elfogadják. Tagságunkban jól megfér a húszon

Pókos Szevlána: Hajnali virágok (festmény)

retetteljes sziget Zuglóban

alig túllépett is, meg a kilencvenet már betöltött alkotó, festő, szobrász, iparművész, textíles, ikonfestő, fotóművész. A

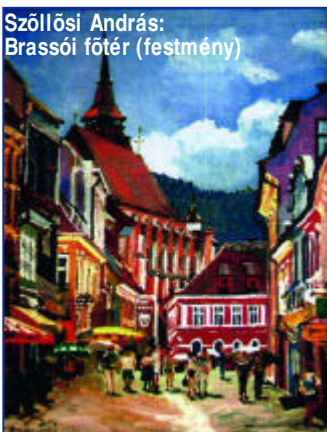

Dévényi János: A kereszténység 2000 éve (ötös munka)

növekvő létszám miatt 2006 elejétől három szekció alakult. A legnagyobb létszámú a festő, az iparművész és a fotó szekció.

Te a társaság Írész Fotó Szekciójához tartozol. Mióta tart a vonzódásod a fotóművészet iránt?

A fotózásra mindig misztikus tisztelettel tekintettem, egészen addig, amíg meg nem kaptam ifjabb gyermekemtől az első Fuji FinePix digitális kamerámat 2003 tavaszán. Azóta állandó fotósa vagyok a Kassák Alkotóművészek Tár-

Szőllősi András: Brassói főtér (festmény)

László Elemér: Szent István király (festmény)

sasága Egyesület minden rendezvényének, kiállításának, eseményének. Fotóim gyakran kísérik a Társaságról szóló sajtóanyagokat. A Kassák Írész Fotóklub alapító tagja voltam, de sokáig gyűjtöttem a bátorságot, hogy néhány szívemnek kedves felvételemet megmutassam a nagyközönségnek. Boldog vagyok, ha sikerül megragadni és megörökíteni valamit a természet szépségei, kuriózumai közül.

A KASTÁR-tagokat inspirárod is újabb és újabb alkotások létrehozására, megteremtve a keretet művészetük bemutatására.

A társaságért végzett tevékenységemet úgy foglalnám össze, ahogy egy sajnos azóta elhunyt művésztársamnak mondtam a megalakuláskor: „szeretnék élesztő lenni”. Ezt Ő nem felejtette el és a következő karácsonykor szaloncukor formába csomagolt élesztőkockát kaptam ajándékba, elismerésként. Ígyek-

Békés Géza: Pócsi Mária triptichon (ikon)

szem azóta is úgy végezni a feladataimat, hogy méltó maradhassak erre az ajándékra.

Sziva Vera: Hodigríta Istenanya Szentekkel (ikon)

Azt hiszem, ezt igazolta vissza a társaságtól 2005 decemberében elsőként megkapott **Szeretet díj** is.

Pályázat útján sikerült másik két díjat is létrehozni. Az egyik az **Alkotói díj**, évente öt művésznünk kaphatja meg, a másik az **Életmű díj**, évente egy művész kaphatja meg a tagság szavazata alapján. Mindkét díj erkölcsi elismerés, amelyet ünnepélyes keretek között minden év december harmadik csütörtökén adunk át, eddig 2004-ben és 2005-ben.

A megalakulás óta kilenc kollektív kiállításon mutatkoztunk be, ebből három más-más kerületben jött létre. Mindegyik bemutatkozásunk visszhangja igen pozitív volt. Most készülünk a jubileumi tizedik kiállításra, amely – úgy gondolom – méltó módon koronázza meg tevékenységünket.

Hosszú utat tettünk meg együtt, sajnos négy alapító tagunktól búcsúnunk kellett már, de hitünk szerint csak

Balázs Tibor: Kunágota télen (festmény)

az hal meg, akit elfelejtenek. Mi őrizzük az elhunytak emlékeit. Tettük ezt referencia-kiadványunkban is, amit önerőből és pályázati pénzből hoztunk létre. Ebben minden alkotónk két oldalt tudhat magának, az egyik lapon önéletrajz és fotó, a másik oldalon egy kedvenc mű segíti a bemutatkozást. Ez az anyag elérhető az neten a <http://kastar.extra.hu/> lapon. Másik említésre méltó kiadványunk a „Tollal és ecsettel” c. antológia. Több művésznünk publikál irodalmi folyóiratokban, innen született az ötlet, hogy pályázati pénzből és szintén önerőből egy antológiában összehozzam ezeket az alkotókat, az illusztrációt szintén saját alkotások képezik. A szerkesztés kész, megjelenik szeptemberben.

Forgács Renáta: Angyal (fotómontázs)

További sok erőt, hitet kívánok tevékenységedhez, mindannyiunk öröme.

FORGÁCS RENÁTA

Megrendelés és előfizetés

Legújabb és régebbi számaink megvásárolhatók postai utánvétellel a kiadótól!
Veritas Invest Zrt. Budapest, Erzsébet királyné útja 86. (A lapok ára: 345.- Forint + postaköltség)

						
2003/1	2003/2	2003/3	2004/1	2004/2	2004/3	2004/4
						
2004/5	2005/1	2005/2	2005/3	2005/4	2005/5	2006/1

Megrendelőlap a Kiadó részére

Kérem megküldeni a következő számokat:

Példányszám:

Név:

Cím: (ir.szám).....

Telefonon is megrendelheti új és régebbi számainkat vagy előfizethet az alábbi számon: 383-0983 Interneten is fogadjunk megrendeléseket. www.szentkereszt.hu
Email: szentkereszt@veritas.hu

Aláírás:.....
(Az összeget utánvétellel egyenlítem ki.)

Megrendelőlap postai úton

Előfizetésben megrendelem a Szent Kereszt című Magazint példányban.

Előfizetési díj: 1/2 évre 1035 Ft (3 lapszám)
 1 évre 2070 Ft (6 lapszám)

Megrendelő (előfizető) neve:

Cím:.....

Kézbesítési cím:.....

(csak akkor töltsd ki, ha a megrendelő címe nem azonos a kézbesítési címmel)

.....

aláírás

A megrendelő lapot a következő címre borítékban szíveskedjenek feladni:

Magyar Posta Rt.
Hírlap Üzletága
1008. Budapest, Orczy tér 1.

Felhívás

Az elesett, önhibájukon kívül elszegényedett emberek ritkán kérnek segítséget. Inkább éheznek, nélkülöznek, gyógyszerek nélkül lábadoznak, semhogy valaki terhére legyenek. Rajtuk – és főként a szegény, rossz anyagi körülmények között nevelkedő gyermekeken – kíván segíteni, élelmiszer és gyógyszersegélyekkel a

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY
SEGÍTSE ÖN IS A MUNKÁNKAT!

**Támogassa adója 1 %-val
kiemelten közhasznú alapítványunkat!**

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY

OTP Bank 11714006-20385251
Adószám: 18161980-1-42

Támogatóink, a támogatás mértékének megfelelő terjedelemben, hirdetésüket is elhelyezhetik a Szent Kereszt Magazinban.

A felújított rózsási kőkereszt története és újraszentelése

Idézet a szentbeszédéből: „1856. június 1-jén Bedegről körmenetben vitték Tóthkér temetőjébe a rózsási szőlőhegyről ezen kőkereszt elődjét, egy szépen megmunkált fakeresztet. A kéri és bedegi hívek együtt imádkoztak a temetőben fekvők békés nyugalmaért.

Magyar paraszti népünk mindig ki volt téve a hatalmi kiszolgáltatottságnak, urai önkényének, de legfőképp a természet és időjárás viszontagságainak. Vallá-

Korponai Noémi és Tavasz Noémi a kereszt felújításának legfőbb támogatói

3-án a pécsi püspök szóbeli engedélye alapján Vetzko Antal bedegi plébános szentelt fel. A kereszt alsó része azelőtt a templom mellett állt, erre állították a felsőrészt ezzel a felírással: Légy oltalmunk, erősségünk, Szent Kereszt – Horváth István 1856.”

Az evangélikus egyházközség lelkipásztora beszédében kifejtette: Azóta viharos, nehéz évtizedek múltak el, s az időjárás a keresztet is megviselte. Ma, 150 évvel később megfordult a helyzet, magyarkéri keresztény testvéreink jöttek el hozzánk, hogy a segítségünkre legyenek a megszentelésben. Ezen esemény legyen követendő példa Krisztus követői újraegyesítésének. A messi városból jött közénk egy áldozatos lelkű, erős akarátú asszony, aki megértette az akkori emberek ma is érvényes gondolatát – csak Isten segítségével bízhatunk –, és anyagi áldozatot nem kímélve megmentette a pusztulástól. Helyére állítva, gondosan kijavíttatta, hogy ezen elpogányosodott új világban is szilárdan hirdesse keresztény világnézetünket.

Köszönetünk és hálaánk illesse nemes cselekedetét, és Isten áldása kísérje életét és oltalmazza családját.

Bence László és Brózman Gyula

sos hite vezette a gondolatra, hogy oltalmért Istenhez forduljon és kegyelmét anyagi áldozatok és munkavállalások segítségével elnyerje. A rózsási szőlőhegy oltalmazására készítették ezen kőkeresztet 40 váltó forintért, amelyet augusztus

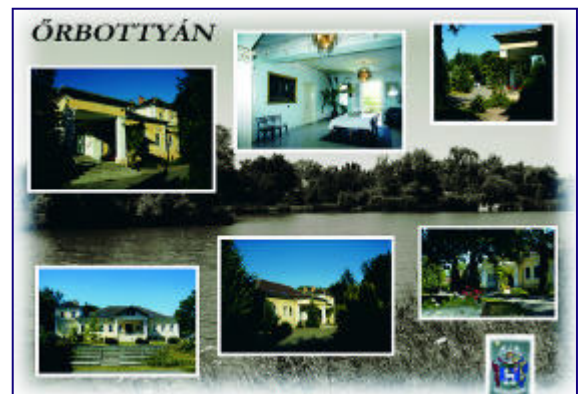
Cigány keresztény

Mártír, Beato Zeffirino Giménez Malla, becenevén Pelé. Katalóniában született 1861-ben, iskolába nem járt, analfabéta volt. Alkalmi munkából tartotta fent magát, például csigagyűjtésből. Tizennyolc évesen megnősül, unokahúgát mint saját gyermekét neveli. Két hónapra igazságtalanul börtönbe zárták, azonban ártatlansága kiderült, hálaadásból az 1 km-re lévő templomba térden állva csúszik el. Tizen-négy év házasság után özvegyen maradt, ezután rendszeres rózsafüzér-imádkozóvá válik, körmeneteken vesz részt, a Szent Ostyát betegekhez házhoz viszi, a karitatív kör tagja 1922-ben. Húsz éven át minden nap misét hallgatott és áldozott. 1926-ban ferences harmadrendi szerzetes lett. 1936-ban, 75 éves korában kitört a spanyol polgárháború. A baloldal majdnem hétezer papot, tizenhárom püspököt és rengeteg hívőt gyilkolt meg. Éppen egy papot védelmezett a verekedő katonáktól, amikor letartóztatják. A börtönben töltött három hét alatt végig nyugodtan imádkozott. Tömegsírba temették, holttestét nem találták meg. Kezében a rózsafüzérrel halt meg. II. János Pál pápa 1997-ben avatja boldoggá.

PAPP NÓRA

Juhász Zsófia református szeretetotthon fogyatékosokat ápoló és gondozó intézmény

A Juhász Zsófia Református Szeretotthon nemrég megjelentetett egy képeslapot, amelynek megvásárlásával támogatható az intézmény. Kérjük segítsen Ön is az Órbottyáni Gyermekeotthon lakóinak! – Anyagi támogatással – Tárgyi támogatással (Ruhaneműk, játékok, stb.) – 1 % -os adófelajánlással – Élelmiszer, gyümölcsök stb.

Cím: 2162 Órbottyán, Kvassay telep 1.

Intézetvezető: Csécsy Istvánné Czeglédy Éva

Telefon: 06(28) 563-060

Fax: 06(28) 369-479 – Adószám: 19024031-1-42

Banszámlaszám: 66000035-10123418

VERITAS-LAKÁSOK

kedvezményes kamatozású hitellel megvásárolhatók Zuglóban és a XIII. kerületben!

KÖZTISZTVISELŐKNEK ELŐLEG BEFIZETÉSE NÉLKÜL!

Aktuális ajánlatainkat keresse az Ingatlan Magazinban és az Interneten: www.veritas.hu

Befejezés előtt álló irodaház eladó!

Tel: 06-20-9345-940

XIV. Szugló utca 93–95. szám alatt, 32 lakásos, liftes, társasházban 79 nm-es lakások 300 000–340 000 Ft/nm-es áron lakások eladók!

XIV. Körvér Lajos tér 32/b. szám alatt, 14 lakásos, liftes, társasházban 40 nm-től 93 nm-ig, 350 000 Ft/nm-es áron lakások lekötethők. Várható átadás: 2007.03.30.

XIV. Szentés u. 37. szám alatt, 12 lakásos társasházban 59., 60., 75., és 78 nm-es lakások 350 000 Ft/nm-es áron lekötethők. Várható átadás: 2007.03.30.

XIII. Rokolya u. 22. szám alatt, 24 lakásos, liftes, társasházban 40 nm-től 78 nm-ig, 300 000–340 000 Ft/nm-es áron lakások lekötethők. Várható átadás: 2007.03.30.